

Unedau

Yn y ddogfen hon ceir cynnwys unedau Dyfarniad Pearson BTEC Cyntaf Lefel 1/Lefel 2 mewn Celf a Dylunio, wedi'i gyfieithu i'r Gymraeg i gefnogi addysgu ac asesu trwy gyfrwng y Gymraeg.

Beth sydd ar gael i bob uned yn Gymraeg?

Yn achos pob uned, fe gewch yr wybodaeth angenrheidiol i addysgu'r cymhwyster BTEC hwn trwy gyfrwng y Gymraeg:

- cyflwyniad
- nodau dysgu
- meini prawf asesu
- arweiniad i athrawon.

Ble galla i gael hyd i weddill y fanyleb?

I gael gwybodaeth ac arweiniad ar y cymhwyster cyfan, gan gynnwys:

- strwythur a rhesymeg y cymhwyster a'r unedau
- cyflwyno'r rhaglen a recriwtio iddi
- asesu mewnol ac allanol
- sicrhau ansawdd
- graddio ac ardystio

bydd angen i chi gyfeirio at y fanyleb Saesneg, sydd ar gael ar y wefan ochr yn ochr â'r ddogfen hon (www.btec.co.uk/firsts).

Gweler hefyd www.btec.co.uk/keydocuments am y rheolau asesu diweddaraf.

Pa gefnogaeth sydd ar gael?

Os bydd angen rhagor o gefnogaeth arnoch chi, mae croeso i chi gysylltu â'n timau gwasanaethau addysgu. Cewch hyd i'r holl fanylion cyswllt angenrheidiol yn www.edexcel.com/contactus.

Uned 1: Cyflwyniad i Lwybrau Arbenigol mewn Celf a Dylunio

Lefel: **1 a 2**

Math o uned: **Craidd**

Oriau dysgu dan arweiniad: **30**

Dull asesu: **Mewnol**

Cyflwyniad i'r uned

Mae gan bobl sy'n gweithio o fewn celf a dylunio lawer o sgiliau arbenigol. Mae'r llwybr y byddan nhw'n ei ddilyn i ennill y sgiliau hyn yn cynnwys dysgu mewn meysydd gwahanol iawn o gelf a dylunio.

Yn yr uned hon, fe gewch gyfleoedd i ddysgu am rai o'r sgiliau arbenigol hyn ac i ddechrau eu datblygu. Drwy roi tro ar y sgiliau hyn drosoch eich hun, byddwch yn dysgu mwy am ble mae'ch cryfderau a'ch diddordebau chi.

Byddwch yn cael cyflwyniad i rai llwybrau arbenigol. Byddwch yn dysgu sut mae'r cylch dylunio neu wneud yn gweithio mewn ymarfer celf a dylunio ac yn dysgu am y defnyddiau, y technegau a'r prosesau arbenigol yn y llwybrau arbenigol penodol hyn. Byddwch yn dysgu sut mae pobl broffesiynol yn defnyddio ystod eang o wahanol ffynonellau wrth ymchwilio er mwyn cael eu hysbrydoli a sut y mae hyn yn eu helpu i gynhyrchu syniadau. Pa lwybr galwedigaethol bynnag yr ydych yn gweithio ynddo, byddwch yn adolygu eich gwaith yn barhaus er mwyn sicrhau ei fod yn cwrdd â'ch bwriadau creadigol. Pan fyddwch yn derbyn briff gan gleientiaid, rhaid i chi allu dadansoddi beth sydd ei angen ac adnabod y ffactorau y mae'n rhaid eu hystyried wrth i chi ddatblygu eich ymateb.

Byddwch yn archwilio, yn arbrofi ac yn dysgu sut i ddefnyddio defnyddiau a technegau arbenigol sy'n berthnasol i'ch briff. Byddwch yn datblygu eich dewis o sgiliau arbenigol.

Byddwch hefyd yn dysgu am, ac yn cofnodi, y materion iechyd a diogelwch sy'n gysylltiedig â'r cyfryngau, y technegau a'r prosesau traddodiadol a chyfoes y byddwch yn eu defnyddio.

Nodau dysgu

Yn yr uned hon byddwch yn:

- A defnyddio defnyddiau, technegau, offer a phrosesau arbenigol mewn ymateb i friff cleientiaid
- B cofnodi elfennau ffurfiol o fewn llwybrau arbenigol.

Nodau dysgu a chynnwys yr uned

Beth sydd angen ei ddysgu
Nod dysgu A: Defnyddio defnyddiau, technegau, offer a phrosesau arbenigol mewn ymateb i friff cleientiaid
<p>Archwilio llwybrau arbenigol dethol o fewn o leiaf tri o'r canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Crefftau Dylunio, e.e. defnyddiau (cerameg, metel, pren, papur, gwydr, tecstilau), gwneud (dodrefn, gemau, teganau, dylunio set, gwneud modelau, gemwaith) • Ffasiwn a Thecstilau e.e. defnyddiau (ffabrigau, tecstilau, llifynnau, inciau, digidol), gwneud (lluniadau, gwehyddu, torri, llifio, argraffu, dylunio, steilio, darluniadu) • Ffotograffiaeth, e.e. defnyddiau (digidol, meddalwedd, ffilm, cemegol), gwneud (recordio, prosesu, golygu, fformat) • Dylunio Cynnyrch e.e. defnyddiau (gwrthiannol, anwrthiannol, digidol), gwneud (torri, cerfio, ffurfio, mowldio, gorffen) • Celfyddydau Gweledol, e.e. defnyddiau (peintio, lluniadu, cerfluniol, digidol), gwneud (2D, 3D, seiliedig ar amser) • Cyfathrebu Gweledol, e.e. defnyddiau (meddalwedd, caledwedd, graffig, dylunio, crefft, rhyngweithiol), gwneud (graffig, animeiddio, wedi'i luniadu, wedi'i fodelu). <p>Sut i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ddewis defnyddiau, technegau, offer a phrosesau arbenigol priodol sydd eu hangen i gyflawni bwriadau creadigol a chwrdd â gofynion y briffiau • cynhyrchu syniadau mewn ymateb i'r briffiau, e.e. arbrofi, samplo neu greu brasluniau • addasu a mireinio'r dewis o ddefnyddiau, technegau, offer a phrosesau arbenigol mewn ymateb i ganlyniadau arbrofi, samplo ac adborth gan diwtoriaid, cymheiriaid neu gleientiaid. • esbonio a chyfiawnhau'r detholiad o'r dewis dechnegau, offer a phrosesau arbenigol. <p>Sut i gofnodi cynnydd a phrosesu canlyniadau'r canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • technegau arbenigol a ddewiswyd • offer a phrosesau a ddefnyddiwyd • canllawiau iechyd a diogelwch • unrhyw asesiadau risg a gafodd eu cynnal • arbrofi a samplo • cynnal dyddlyfr parhaus o arferion gwaith.

Beth sydd angen ei ddysgu**Nod dysgu B: Cofnodi elfennau ffurfiol o fewn llwybrau arbenigol**

Adnabod beth yw elfennau ffurfiol a sut mae pobl broffesiynol yn eu defnyddio yn eu gwaith arbenigol.

Gwybod sut mae cofnodi elfennau ffurfiol gan ddefnyddio defnyddiau, technegau, offer a phrosesau arbenigol.

Defnyddio technegau dylunio neu gyfansoddiadol arbenigol.

Archwilio defnyddiau, technegau, offer a phrosesau arbenigol i gofnodi elfennau ffurfiol, e.e. llinell, tôn, ffurf, siâp, patrwm, lliw, gwead.

Adolygu elfennau ffurfiol a sut mae dylunwyr ac artistiaid arbenigol yn eu defnyddio yn eu gwaith.

Defnyddio'r offer arbenigol a ddetholwyd i archwilio technegau dylunio neu gyfansoddiadol.

Dethol a defnyddio defnyddiau, technegau, offer a phrosesau arbenigol er mwyn:

- defnyddio technegau dylunio neu gyfansoddiadol
- adolygu arferion gwaith
- cofnodi elfennau ffurfiol.

Meini prawf asesu

Lefel 1	Lefel 2 Llwyddo	Lefel 2 Teilyngdod	Lefel 2 Rhagoriaeth
Nod dysgu A: Defnyddio defnyddiau, technegau, offer a phrosesau arbenigol mewn ymateb i friff cleientiaid			
1A.1 Defnyddio o leiaf ddau ddefnydd a thechneg arbenigol i greu deilliannau mewn ymateb i friffiau cleientiaid, gan ddefnyddio offer a phrosesau'n ddiogel.	2A.LI1 Dethol a defnyddio o leiaf bedwar defnydd, techneg, offer a phroses arbenigol yn ddiogel i greu deilliannau sy'n cwrdd â gofynion briffiau cleientiaid.	2A.T1 Dethol yn gyson amrywiaeth eang o ddefnyddiau, technegau, offer a phrosesau arbenigol i greu deilliannau effeithiol sy'n cwrdd â gofynion briffiau cleientiaid.	2A.Rh1 Dethol yn annibynnol amrywiaeth eang o ddefnyddiau, technegau, offer a phrosesau arbenigol i greu deilliannau dychmygus sy'n cwrdd â gofynion briffiau cleientiaid.
Nod dysgu B: Cofnodi elfennau ffurfiol o fewn llwybrau arbenigol			
1B.2 Archwilio defnyddiau, technegau, offer a phrosesau arbenigol i gofnodi o leiaf ddwy elfen ffurfiol.	2B.LI2 Dethol a defnyddio defnyddiau, technegau, offer a phrosesau arbenigol i gofnodi o leiaf bedair elfen ffurfiol i gwrdd â gofynion briffiau arbenigol.	2B.T2 Dethol a defnyddio defnyddiau, technegau, offer a phrosesau arbenigol yn gymwys er mwyn cofnodi'n effeithiol amrywiaeth eang o elfennau ffurfiol i gwrdd â gofynion briffiau arbenigol.	2B.Rh2 Datblygu a defnyddio'n hyderus nodweddion defnyddiau, technegau, offer a phrosesau arbenigol i gofnodi amrywiaeth creadigol ac amrywiol o elfennau ffurfiol i gwrdd â gofynion briffiau arbenigol.

*Cyfle i asesu sgiliau mathemategol

#Cyfle i asesu sgiliau Cymraeg

Gweler *Atodiad E* am ddiffiniadau o'r termau a ddefnyddir yn y grid meini prawf asesu.

Arweiniad i athrawon

Adnoddau

Bydd yr adnoddau arbenigol sydd eu hangen ar gyfer yr uned hon yn dibynnu ar y llwybrau arbenigol y gall y ganolfan eu cynnig, e.e.:

- Crefftau Dylunio
- Ffasiwn a Thecstilau
- Ffotograffiaeth
- Dylunio Cynnyrch
- Celfyddydau Gweledol
- Cyfathrebu Gweledol.

Canllaw asesu

Caiff yr uned hon ei hasesu'n fewnol gan y ganolfan a'i dilysu'n allanol gan Pearson. Darllenwch y canllaw hwn ochr yn ochr ag *Adran 8: Asesu mewnol*.

Lefel 2

Bydd dysgwyr sy'n gweithio tuag at **Lefel 2 Llwyddo** yn gallu defnyddio unrhyw ymchwil ac arbrofi neu wneud maquette i'w helpu i ddatblygu gwaith gweledol ac ymarferol. I gyflawni hyn bydd rhaid iddynt ddatblygu dealltwriaeth o beth sydd ei angen ar y briffiau. Byddant yn arddangos o leiaf bedwar cymhwysiad o ddefnyddiau, technegau a phrosesau arbenigol yn y deilliannau a gynhrychir i gwrdd â gofynion y briffiau. Byddant yn dangos eu proses gwaith; sut y gwnaethant ddatblygu eu syniadau a sut y maent wedi dethol defnyddiau a thechnegau arbenigol oedd yn briodol i'w bwriadau. Bydd dysgwyr yn gallu cofnodi o leiaf bedair enghraifft o elfennau ffurfiol o fewn cwblhau eu briffiau llwybr arbenigol. Dylai athrawon fod yn ymwybodol mai dyma leiafswm y gofynion. Dylai dysgwyr anelu at weithio y tu hwnt i hyn.

Bydd dysgwyr sy'n gweithio at **Lefel 2 Teilyngdod** yn gallu datblygu amrywiaeth eang o syniadau sy'n cwrdd â gofynion y briffiau. Mae eu meddwl yn debyg o fod yn fwy llithrig ac ymatebol i ganlyniadau unrhyw arbrofion, samplau, maquettes ac arddangosfeydd y maent wedi cymryd rhan ynddynt neu wedi eu gweld. Byddant yn gyson yn eu hymagwedd ac yn rheoli eu defnyddiau, technegau a phrosesau a bydd eu deilliannau'n effeithiol yn cwrdd â'r briffiau. Bydd eu harchwilio o elfennau ffurfiol yn perthyn yn dda i'r briff, a byddant yn defnyddio gwybodaeth a gafwyd mewn gwaith rhagarweiniol i hysbysu datblygu deilliannau sy'n dangos pwrpas.

Bydd dysgwyr sy'n gweithio i **Lefel 2 Rhagoriaeth** yn gallu dethol, mireinio, datblygu a defnyddio eu dewis o ddefnyddiau, technegau a phrosesau arbenigol yn hyderus, gan eu bod yn gallu defnyddio eu gwybodaeth a gafwyd drwy ymarfer ac arbrofi. Bydd amrediad eu harchwiliadau'n amrywiol. Byddant yn arddangos dealltwriaeth o ofynion y briffiau, ac yn ymateb yn gadarnhaol i unrhyw heriau sy'n codi yn eu harbrofion, eu samplau neu eu maquettes. Bydd eu deilliannau'n dangos ymagwedd greadigol tuag at gwrdd â'r briffiau. Byddant yn adolygu eu ymarfer gwaith eu hunain, yn myfyrio ar addasrwydd i bwrpas eu harchwiliadau, eu gwaith rhagaratoadol a'u defnydd o ddefnyddiau, technegau a phrosesau. Byddant yn adnabod eu cryfderau a'u gwendidau eu hunain ac yn gweithredu'n gadarnhaol i'w gwella.

Lefel 1

Bydd dysgwyr sy'n gweithio ar **Lefel 1** yn gallu perfformio tasgau yn defnyddio defnyddiau, technegau, offer a phrosesau arbenigol. Gellir asesu ymatebion dysgwyr i ddefnyddio offer drwy arsylwadau tiwtoriaid, gyda chefnogaeth cyflwyniadau a nodiadau anodedig. Bydd y gwaith archwilio defnyddiau, technegau a phrosesau i brofi a samplo yn gyfyngedig. Gellir adnabod y canlyniadau, ond heb eu defnyddio i hysbysu cynhyrchu syniadau a datblygu ymagweddau yn mynd i'r afael â'r briffiau. Bydd eu deilliant yn dangos archwiliad sylfaenol o dechnegau arbenigol. Gall fod ganddynt lefel sylfaenol wrth ddefnyddio a rheoli'r offer a'r prosesau technegol dan sylw. Dylent fod yn ymwybodol o risgiau a materion diogelwch sy'n berthnasol i'w llwybrau arbenigol eu hunain. Byddant yn arddangos o leiaf ddau ddefnydd o elfennau ffurfiol wrth gwblhau'r briffiau gofynnol.

Awgrymiadau ar gyfer aseiniadau

Mae'r tabl isod yn dangos rhaglen o amlinelliadau aseiniadau posibl sy'n cwmpasu'r meini prawf asesu. Arweiniad yw hwn, ac awgrymir bod canolfannau naill ai'n ysgrifennu eu haseiniadau eu hunain neu'n addasu unrhyw aseiniadau y byddwn ni'n eu darparu i gwrdd ag anghenion ac adnoddau lleol.

Meini prawf sy'n cael eu cwmpasu	Aseiniad	Senario	Tystiolaeth asesu
1A.LI1, 2A.LI1, 2A.T1, 2A.Rh1, 1B.2, 2B.LI2, 2B.T2, 2B.Rh2	Yr Arbrawf	Mae cwmni ffilm yn chwilio am syniadau newydd. Maen nhw am i ddylunwyr greu brasfodelau gwisgoedd ar gyfer y ddau brif gymeriad yn un o'r golygfeydd a'r gwrthrychau allweddol ar gyfer cynhyrchiad ffilm. Rhaid iddyn nhw ddefnyddio gwahanol ddefnyddiau, technegau, offer a phrosesau.	Arsylwi gan athrawon a thystiolaeth portffolio, e.e.: <ul style="list-style-type: none"> • datganiadau tystion • cofnodion o ymweliadau • dyddlyfr • adroddiadau ar ganfyddiadau, • holiaduron • logiau dysgu • llyfrau braslunio anodedig • blog • cyflwyniad digidol • allbrintiau • tudalennau gwe • byrddau stori • darnau prawf • cyflwyniadau grŵp cymheiriaid.
1A.LI1, 2A.LI1, 2A.T1, 2A.Rh1, 1B.2, 2B.LI2, 2B.T2, 2B.Rh2	Brave New World	Mae dylunydd wedi cael ei gomisiynu gan gyhoeddwr i greu triniaeth nofel graffig ar gyfer stori ffuglen wyddonol, gan ddangos y defnydd o dôn, lliw a gosodiad mewn pedair tudalen A4 heb ddefnyddio mwy na phum ffrâm ar bob tudalen.	
1A.LI1, 2A.LI1, 2A.T1, 2A.Rh1, 1B.2, 2B.LI2, 2B.T2, 2B.Rh2	Greenfingers & Co	Mae cadwyn adnabyddus o ganolfannau garddio eisiau ailwampio eu bwyty ac mae'n chwilio am amrywiaeth o syniadau dylunio a delwedd ar gyfer y gofod hwn. Mae'n chwilio am gyflwyniadau gan artistiaid, dylunwyr a chrefftwyr, gan gynnwys syniadau am decstilau, cerameg, llestri bwrdd a delweddau ar gyfer y waliau.	

Uned 2: Prosiect Creadigol mewn Celf a Dylunio

Lefel: **1 a 2**

Math o uned: **Craidd**

Oriau dysgu dan arweiniad: **30**

Dull asesu: **Allanol**

Cyflwyniad i'r uned

Ydych chi erioed wedi dyfalu beth sy'n gwneud i artist neu ddylunydd weithio mewn ffordd arbennig? Sut maen nhw'n penderfynu pa ddefnyddiau a thechnegau i'w defnyddio, er enghraifft ar gyfer peintio, cerflunio, gosodiad (installation), animeiddio, ffasiwn? Mae'r prosiect hwn yn caniatáu i chi ddatblygu eich dealltwriaeth o sut rydych chi'n gweithio ac i ennill sgiliau mewn maes celf a dylunio.

Mae arlunwyr, dylunwyr a gwneuthurwyr i gyd yn archwilio dulliau gwahanol o ddatblygu eu gwaith creadigol. Mae ganddyn nhw wahanol ffyrdd o wneud i'r syniadau yma ddod yn fyw drwy ddefnyddio eu dewis dechnegau a defnyddiau. Yn yr uned hon gallwch ddatblygu eich ymateb creadigol eich hun i friff ar thema alwedigaethol. Gall hyn fod mewn maes y mae gennych ddiddordeb yn ei astudio ar lefel uwch yn y dyfodol, neu'n faes yr ydych yn gobeithio dod o hyd i waith ynddo yn y dyfodol. Neu efallai y byddwch yn ei ddewis oherwydd bod gennych ddiddordeb cyffredinol yn y diwydiannau creadigol ac y byddech yn hoffi archwilio a datblygu'r diddordeb hwn ymhellach.

Dylai'r prosiect creadigol galwedigaethol hwn eich ysbrydoli drwy'r archwiliad hwn o'ch dewis faes o gyfryngau celf, dylunio neu greadigol. Gallwch archwilio a defnyddio meysydd astudio newydd a dulliau gwaith newydd. Byddwch yn dysgu i ffocysu eich prosiect drwy gynllunio a threfnu, gan fynd â'ch syniadau o'r cysyniad i'r deilliant terfynol. Byddwch yn defnyddio'r hyn yr ydych wedi'i ddysgu mewn unedau blaenorol.

Nodau dysgu

Yn yr uned hon byddwch yn:

A datblygu syniadau, sgiliau a bwriadau creadigol mewn ymateb i friff prosiect

B cynhyrchu deilliannau terfynol sy'n cwrdd â gofynion y briff.

Nodau dysgu a chynnwys yr uned

Nodweddion arbennig yr uned hon:

- mae'n cynrychioli penllanw rhaglen BTEC Lefel 2 mewn celf a dylunio
- mae'r aseiniad yn cynnwys un man cychwyn thematig eang, wedi'i osod yn allanol, gyda chyfarwyddyd pellach sy'n benodol i wahanol ddisgyblaethau
- bydd yr aseiniad ar gael yn ystod mis Ionawr bob blwyddyn
- gall yr aseiniad gael ei roi i'r myfyrwyr cyn gynted ag y caiff ei dderbyn
- mae rhyddid i ganolfannau ddyfeisio eu cyfnod astudio paratoadol eu hunain cyn y cyfnod 10 awr ar gyfer y gwrthrych/au terfynol.

Beth sydd angen ei ddysgu

Nod dysgu A: Datblygu syniadau, sgiliau a bwriadau creadigol mewn ymateb i friff prosiect

Gwybodaeth a sgiliau mewn perthynas â'r cylch dylunio a/neu wneud, yn cynnwys y canlynol:

- gallu cynhyrchu syniadau drwy ddulliau unigol neu gyfunol, e.e. mapio meddwl, siartiau corryn, cyswllt geiriau, trafodaethau grŵp
- gwybod sut i ddysgu am bethau er mwyn cael ysbrydoliaeth a gwybodaeth mewn ymateb i thema'r prosiect
- gwybod sut i ddatblygu defnyddiau o ffynonellau ymchwil cynradd ac eilaidd, gan ddefnyddio gwybodaeth o fwy nag un ffynhonnell
- gallu cyfuno a syntheseiddio ymchwil gynradd ac eilaidd i wella syniadau a themâu personol
- gwybod sut i ddiffinio meysydd cyd-destunol allweddol ar gyfer ymchwil, e.e. artistiaid, dylunwyr, diwydiant, cyrff proffesiynol, sefydliadau, gwneuthurwyr, ffynonellau hanesyddol a chyfoes, cyfeirio ffynonellau'n gywir a'u perthnasu i dueddiadau cyfredol yn eich maes astudio arbenigol
- datblygu ymchwiliad y tu hwnt i'r amlwg i ystyried ffactorau sy'n effeithio ar y gwaith, megis y gynulleidfa darged, oedran a grwpio cymdeithasol, ffordd o fyw a dyheadau, pwrpas y prosiect; ffactorau diwylliannol megis cerddoriaeth, steil, celf a dylunio, chwaraeon, yr amgylchedd, materion byd-eang, ffactorau cymdeithasol, datblygiadau technolegol
- cynhyrchu a datblygu syniadau creadigol a gallu symud y rhain ymlaen tuag at ddiwedd glo creadigol sy'n cwrdd â gofynion y briff
- cyfuno'n greadigol ac yn llwyddiannus amrywiaeth o ddulliau, technegau a phrosesau arbrofol yn dangos cynnydd cydlynol o'r syniadau cychwynnol i'r atebion terfynol
- arbrofi gyda chyfuno technegau megis lluniadu, peintio, collage, gwaith lens, fideo, digidol, gwneud printiau, sganio, rhaglenni 3D
- gwybod sut i gofnodi cynnydd drwy'r prosiect a datblygiadau, prosesau a syniadau drwy ddefnyddio dulliau priodol, e.e. dyddyfr dysgu, llyfr log gwaith, anodiadau ar waith datblygu ac mewn llyfr brasluniau
- sut i ymateb yn gadarnhaol i adborth gan athrawon, cymheiriaid, ymarferwyr, e.e. sesiynau tiwtorial, seminarau, blogiau, flogiau neu safleoedd rhwydweithio.

Beth sydd angen ei ddysgu**Nod dysgu B: Cynhyrchu deilliannau terfynol sy'n cwrdd â gofynion y briff****Rheoli'r ymateb i'r briff, yn cynnwys:**

- sut i gynllunio eich defnydd eich hun o amser i sicrhau bod digon o amser yn cael ei ganiatáu ar gyfer cynhyrchu deilliannau
- gallu trechu trafferthion yn annibynnol os bydd materion yn codi lle mae'n rhaid gwneud penderfyniadau allweddol er mwyn rhoi'r prosiect yn ôl ar y llwybr iawn
- gallu defnyddio profion a samplau i helpu i gynhyrchu deilliannau terfynol
- sut i ddefnyddio technegau, defnyddiau a phrosesau i gynhyrchu deilliannau sy'n dangos ymateb i'r briff
- sut i arddangos defnydd creadigol o sgiliau ymarferol a dylunio wrth ddatblygu gwaith mewn ymateb i ofynion y briff
- adolygu eich arferion gwaith eich hun o ran dyfalbarhad, cadw amser, ymdrech, arbrofi, cynhyrchu deilliannau a chofnodi'r wybodaeth hon
- adolygu, ystyried a gwerthuso gwaith a dulliau gwaith ar ei hanner, ar bwytiau rheolaidd, i sicrhau bod disgwyliadau'r cleient yn cael eu cwrdd
- ystyried a oedd y dewis a'r defnydd terfynol o ddefnyddiau'n cefnogi dyluniad y syniad neu'r neges
- mewnbwn personol ac annibynnol i'r gwaith terfynol er mwyn cyrraedd casgliadau sy'n gyffrous ac yn arddangos ymateb personol i'r briff.

Meini prawf asesu

Dim gwaith	Annosbarthedig	Lefel 1	Lefel 2 Llwyddo	Lefel 2 Teilyngdod	Lefel 2 Rhagoriaeth
Nod dysgu A: Datblygu syniadau, sgiliau a bwriadau creadigol mewn ymateb i friff prosiect					
Dim gwaith wedi'i gyflwyno.	Nid yw'r gwaith a gafodd ei gyflwyno yn cwrdd â gofynion meini prawf Lefel 1.	1A.1 Datblygu syniadau o fan cychwyn mewn ymateb i'r briff, gan ddisgrifio bwriadau creadigol.	2A.LI1 Defnyddio sgiliau priodol i ddatblygu dyluniadau a syniadau mewn ymateb i'r briff, gan esbonio bwriadau creadigol.	2A.T1 Archwilio a mireinio dyluniadau a syniadau amrywiol mewn ymateb i'r briff, gan esbonio bwriadau creadigol.	2A.Rh1 Syntheseiddio amrywiaeth eang o ddyluniadau a syniadau sy'n archwilio'n ddychmygus ofynion y briff, gan gyfiawnhau bwriadau creadigol.
		1A.2 Defnyddio defnyddiau, technegau a phrosesau mewn perthynas â bwriadau creadigol.	2A.LI2 Dethol a defnyddio defnyddiau, technegau a phrosesau priodol gan archwilio bwriadau creadigol.	2A.T2 Dethol a defnyddio defnyddiau, technegau a phrosesau amrywiol, gan ddadansoddi sut y maent yn cefnogi bwriadau creadigol.	2A.Rh2 Dethol a defnyddio defnyddiau, technegau a phrosesau amrywiol, gan werthuso sut y maent yn gwella a chefnogi bwriadau creadigol.

Dim gwaith	Annosbarthedig	Lefel 1	Lefel 2 Llwyddo	Lefel 2 Teilyngdod	Lefel 2 Rhagoriaeth
Nod dysgu B: Cynhyrchu deilliannau terfynol sy'n cwrdd â gofynion y briff					
Dim gwaith wedi'i gyflwyno.	Nid yw'r gwaith a gafodd ei gyflwyno yn cwrdd â gofynion meini prawf Lefel 1.	1B.3 Cynhyrchu deilliant personol sy'n ymateb i ofynion y briff.	2B.LI3 Cynhyrchu deilliant personol sy'n cwrdd â gofynion y briff.	2B.T3 Cynhyrchu deilliant personol, yn dangos archwiliad cydlynol, wrth gwrdd â gofynion y briff.	2B.Rh3 Cynhyrchu deilliant creadigol, yn dangos archwiliad dychmygol, wrth gwrdd â gofynion y briff.
0	1-6	7-12	13-18	19-24	25-30

*Cyfle i asesu sgiliau mathemategol

#Cyfle i asesu sgiliau Cymraeg

Gweler *Atodiad E* am ddiffiniadau o'r termau a ddefnyddir yn y grid meini prawf asesu.

Arweiniad i athrawon

Adnoddau

Bydd adnoddau'n dibynnu ar y maes pwnc y mae'r dysgwr yn ei ddilyn ar gyfer y prosiect.

Canllaw asesu

Darllenwch y canllaw hwn ochr yn ochr ag *Adran 9: Asesu Allanol*.

Nodweddion arbennig yr uned hon

Caiff yr uned hon ei gosod yn allanol, ei marcio'n allanol a'i safoni'n allanol.

Bydd gwaith ar gyfer yr asesiad yn cynnwys y canlyniad(au) terfynol, wedi eu cynhyrchu mewn 10 awr, drwy asesiad dan oruchwyliaeth.

Rhaid i waith dysgwyr gwrdd â'r meini prawf asesu.

Mae'r uned hon yn gofyn i'r aseswyr mewnlol wneud y canlynol:

- barnu perfformiad dysgwyr a'r dystiolaeth yn erbyn y meini prawf graddio
- darparu marc unigol.

Bydd Pearson yn dethol gwaith ar gyfer ei safoni. Caiff y gwaith ei ddethol ar draws amrediad o farciau.

Er mwyn dod at farn:

- dylai aseswyr ystyried pob maen prawf gan gyfeirio'n ofalus at yr arweiniad a roddir yn yr uned hon
- dylai aseswyr ystyried lle mae pob maen prawf wedi ei gwrdd yn llawn a lle mae tystiolaeth allai gefnogi dyfarnu maen prawf uwch.

Rhaid i'r marc a roddir fod yn yr amrediad a glustnodir ar gyfer pob maen prawf:

- gellir dyfarnu marc rhwng 25 a 30 os oes tystiolaeth o feini prawf Rh1, Rh2 a Rh3 Lefel 2
- gellir dyfarnu marc rhwng 19 a 24 os oes tystiolaeth o feini prawf T1, T2 a T3 Lefel 2
- gellir dyfarnu marc rhwng 13 ac 18 os oes tystiolaeth o feini prawf LI1, LI2 a LI3 Lefel 2
- gellir dyfarnu marc rhwng 7 a 12 os oes tystiolaeth o feini prawf 1, 2 a 3 Lefel 1
- gellir dyfarnu marc rhwng 1 a 6 os bydd gwrthrych/au terfynol yn cael ei gyflwyno/eu cyflwyno dan amodau dan oruchwyliaeth, sy'n darparu peth tystiolaeth o berfformiad gofynnol, ond lle nad oes tystiolaeth bod meini prawf 1, 2 na 3 Lefel 1 wedi eu cwrdd yn llawn.

Dylai'r aseswr wedyn benderfynu pa farc y gellir ei ddyfarnu o fewn y band marciau nesaf sydd ar gael:

Gradd/band marciau	Marciau	Dyfarnu marc
Lefel 2 Rhagoriaeth	25–30	Rhaid i ddysgwyr fod â thystiolaeth sy'n cwrdd â'r holl feini prawf Rh1–Rh3. Dylai dysgwyr sydd ond yn cyrraedd y safon sy'n ddisgwyliedig ar Lefel 2 Rhagoriaeth dderbyn 25 marc. Dylai dysgwyr sy'n gweithio'n gyson yn barhaus ar Lefel 2 Rhagoriaeth dderbyn 26–28 marc. Dylai dysgwyr sy'n gweithio'n gyson ar lefel eithriadol dderbyn 29–30 marc.
Lefel 2 Teilyngdod	19–24	Rhaid i ddysgwyr fod â thystiolaeth sy'n cwrdd â'r holl feini prawf T1–T3. Dylai dysgwyr sydd ond yn cyrraedd y safon sy'n ddisgwyliedig ar Lefel 2 Teilyngdod dderbyn 19 marc. Dylai dysgwyr sy'n gweithio'n gyson yn barhaus ar Lefel 2 Teilyngdod dderbyn 20–22 marc. Dylai dysgwyr sy'n gweithio'n gyson ar Lefel 2 Teilyngdod, a thu hwnt i hynny ar adegau, h.y. mae ganddynt beth tystiolaeth sy'n cwrdd yn rhannol â'r meini prawf ar gyfer Lefel 2 Rhagoriaeth, dderbyn 23–24 marc.
Lefel 2 Llwyddo	13–18	Rhaid i ddysgwyr fod â thystiolaeth sy'n cwrdd â'r holl feini prawf LI1–LI3. Dylai dysgwyr sydd ond yn cyrraedd y safon sy'n ddisgwyliedig ar Lefel 2 Llwyddo dderbyn 13 marc. Dylai dysgwyr sy'n gweithio'n gyson yn barhaus ar Lefel 2 Llwyddo dderbyn 14–16 marc. Dylai dysgwyr sy'n gweithio'n gyson ar Lefel 2 Llwyddo, a thu hwnt i hynny ar adegau, h.y. mae ganddynt beth tystiolaeth sy'n cwrdd yn rhannol â'r meini prawf ar gyfer Lefel 2 Teilyngdod, dderbyn 17–18 marc.
Lefel 1	7–12	Rhaid i ddysgwyr fod â thystiolaeth sy'n cwrdd â'r holl feini prawf. Dylai dysgwyr sydd ond yn cyrraedd y safon sy'n ddisgwyliedig ar Lefel 1 dderbyn 7 marc. Dylai dysgwyr sy'n gweithio'n gyson yn barhaus ar Lefel 1 dderbyn 8–10 marc. Dylai dysgwyr sy'n gweithio'n gyson ar Lefel 1, a thu hwnt i hynny ar adegau, h.y. mae ganddynt beth tystiolaeth sy'n cwrdd yn rhannol â'r meini prawf ar gyfer Lefel 2 Llwyddo, dderbyn 11–12 marc.
Annosbarthedig	1–6	Bydd dysgwyr sydd heb dystiolaeth sy'n cwrdd â holl feini prawf 1–3 yn annosbarthedig. Dylai dysgwyr gael 1–6 marc, gan ddibynnu ar sut mae'r dystiolaeth yn cyfateb i feini prawf 1–3.
Dim marc	0	Dylai dysgwyr nad ydynt yn darparu canlyniad(au) terfynol neu sy'n cynhyrchu gwaith nad yw'n cwrdd ag unrhyw rai o'r priodoleddau gofynnol gael 0 marc.

Lefel 2

Bydd dysgwyr sy'n gweithio i **Lefel 2 Llwyddo** wedi casglu gwybodaeth o ddwy neu ragor o ffynonellau gwahanol y byddant wedi eu harchwilio drwy ymchwiliadau cyson. Bydd y gwaith wedi cael ei adolygu'n rheolaidd, yn arddangos peth defnydd o ddealltwriaeth a detholiad beirniadol. Bydd rhai datblygiadau creadigol wedi digwydd gydag amrywiaeth o brosesau, defnyddiau a thechnegau. Bydd cofnodi syniadau'n defnyddio technegau gweledol ac ysgrifenedig priodol a bydd syniadau a materion wedi eu deall yn glir. Bydd y bwriadau gwreiddiol wedi cael eu gwireddu a bydd y gwaith gorffenedig yn cwrdd â gofynion y briff. Bydd elfennau'r prosiect yn dangos peth cysylltiad. Bydd y cyflwyniad yn ddigonol, a bydd peth myfyrio ar y cyflawniad cyffredinol. Bydd canlyniadau'r archwilio a'r syniadau a gynhyrchwyd yn cael eu hadnabod ond heb eu datblygu i gynnog datrysiadau amgen. Gall amrywiadau mewn ymagwedd fod wedi cael eu hystyried ond heb eu dilyn mewn dyfnder.

Bydd y gwaith ar gyfer **Lefel 2 Teilyngdod** yn arddangos ymgysylltiad creadigol gyda'r pwnc a hynny wedi ei gefnogi gan ymchwilio pwrpasol. Bydd tystiolaeth o ymagwedd gyson drwy gydol y gwaith, yn dangos cyfuniad dyfeisgar a meddylgar o dechnegau a'r defnydd o offer a pheiriannau. Bydd syniadau'n arddangos y defnydd o amrediad cynyddol o brosesau a defnyddiau fydd wedi cael eu canfod a'u dadansoddi drwy detholiad beirniadol. Bydd gwaith gweledol ac ysgrifenedig yn addysgiadol a chywir, yn disgrifio'n fanwl nodweddion unigol, ymatebion personol a'r rhesymau drostynt. Bydd potensial y prosiect i gwrdd â bwriadau creadigol y dysgwyr wedi cael ei adnabod a'i archwilio. Bydd y dystiolaeth a gofnodwyd am y prosesau a datblygiad syniadau a thechnegau wedi cael ei nodi'n glir ac yn gywir gan ddefnyddio amrywiaeth o ddulliau gwahanol, megis lluniadu, ysgrifennu, ffotograffiaeth, blogiau, rhwydweithio cymdeithasol. Ar y lefel hon bydd y gwaith yn arddangos llif creadigol a chysylltiad clir rhwng pob un o elfennau'r prosiect. Bydd dadansoddi'n dangos sut mae syniadau a dethol technegau, defnyddiau a phrosesau wedi cael eu mireinio a'u datblygu yn unol â phwrpas a bwriad, gan gyfeirio at dueddiadau cyfredol.

Bydd dysgwyr sy'n gweithio at **Lefel 2 Rhagoriaeth** wedi arddangos symbyliad cyson. Bydd amrywiaeth eang o syniadau wedi cael eu harchwilio gan ddangos datblygiad dychmygus. Bydd y dysgwr wedi gweithio gyda brwdfrydedd, gan ddefnyddio barn gritigol a dealltwriaeth o faterion cymhleth. Bydd cyd-destunau a ffynonellau wedi cael eu canfod o blith amrywiaeth o ymchwil gynradd ac eilaidd, gan arwain at archwilio syniadau mewn ffordd amrywiol. Bydd potensial y prosiect i gwrdd â bwriad creadigol y dysgwr wedi cael ei archwilio a'i gysylltu â chysyniadau, datblygiadau a'r defnydd o ddefnyddiau a chyfryngau.

Bydd y gwaith arbrofi'n wreiddiol a'r defnydd o ddefnyddiau'n hyderus. Bydd y gwaith yn dangos ymateb critigol, personol i ddatrys problemau creadigol. Bydd datblygiad a chynnydd personol drwy'r prosiect yn cael ei gofnodi'n ddychmygus a bydd gwybodaeth gefnogol yn glir. Ar y lefel hon bydd dysgwyr wedi defnyddio ffynonellau gwahanol i gywain barn a dealltwriaeth i'w gwaith. Gallai ffynonellau gynnwys lluniadu, ysgrifennu, ffotograffiaeth, fideo, blogiau, safleoedd rhwydweithio cymdeithasol, y defnydd o ddyfeisiau symudol a chyflwyniadau electronig. Bydd dysgwyr yn gallu cyfiawnhau eu detholiad a'u defnydd o syniadau, archwilio cyfryngau a datblygu dyluniadau dilynol drwy gydol y prosiect.

Lefel 1

Bydd dysgwyr sy'n gweithio i **Lefel 1** wedi casglu gwybodaeth, gyda'r rhan fwyaf ohoni'n berthnasol i nodau'r prosiect. Bydd rhai meysydd gwneud penderfyniadau a dethol yn cael eu harddangos a bydd gwaith arbrofi wedi digwydd gydag amrediad cyfyngedig o brosesau, defnyddiau a thechnegau. Bydd cofnodi'r syniadau yn syml ond yn debyg o fod heb ei fireinio ac er y bydd yr ymateb yn drefnus, yn arwain at wireddu'r bwriadau, gall y rhain fod yn arwynebol mewn perthynas â chyfeirio cyddestunol a diwylliannol. Bydd gwaith sy'n dod allan yn dangos rhai nodweddion unigol ac ymatebion personol sy'n cysylltu rhwng y ffynonellau cyfeirio a gasglwyd a'r gwaith terfynol. Bydd adolygiad o'r gwaith yn dangos tystiolaeth o beth cynllunio a rhagfeddwl. Bydd dysgwyr yn gallu disgrifio eu harferion gwaith a'u bwriadau creadigol.

Uned 3: Cyfathrebu Syniadau mewn 2D

Lefel: 1 a 2

Math o uned: **Dewisol arbenigol**

Oriau dysgu dan arweiniad: **30**

Dull asesu: **Mewnol**

Cyflwyniad i'r uned

Mae angen sgiliau a gwybodaeth 2D ar artistiaid, dylunwyr a chrefftwyr i gyfathrebu eu syniadau'n effeithiol. Mae gweithio mewn dau ddimensiwn yn gofyn am sgiliau i drafod defnyddiau a thechnegau 2D. Bydd ansawdd eich gwaith yn dibynnu ar eich defnydd o offer a phrosesau ac ar eich gallu i drin a chyfuno elfennau ffurfiol 2D megis llinell, tŵn, lliw, siâp, patrwm a gwead arwynebedd i gyfathrebu syniadau a theimladau.

Yn yr uned hon byddwch yn arbrofi gydag amrediad o weithgareddau gwneud marciau 2D sy'n cynnwys lluniadu, peintio a disgyblaethau eraill megis ffotograffiaeth, gwneud printiau a chyfryngau cymysg. Byddwch yn creu gwaith drwy ddulliau traddodiadol a chyfoes. Byddwch yn ennill sgiliau cofnodi, yn dysgu sut i weithio o ffynonellau cynradd ac eilaidd a thrwy archwilio iaith weledol 2D, byddwch yn dysgu sut i gynhyrchu a datblygu syniadau cyfathrebu gweledol yn llwyddiannus. Mae angen gwybodaeth a sgiliau 2D ar gyfer nifer o'r unedau yn eich cymhwyster ac maen nhw'n hanfodol i'ch helpu i baratoi ar gyfer symud ymlaen yn eich galwedigaeth.

Bydd ymchwilio i ddisgyblaethau megis dylunio ffasiwn, dylunio graffig a chelfyddyd gain yn eich helpu i ddatblygu eich sgiliau a'ch dealltwriaeth o ymarfer proffesiynol cyfoes 2D. Byddwch yn archwilio ac ymchwilio i'r dulliau a'r ymagweddau sy'n cael eu defnyddio gan artistiaid a dylunwyr i weld sut maen nhw'n gweithio gyda syniadau 2D i gwrdd â gofynion a chyfyngiadau briff. Byddwch yn dysgu am y ffyrdd y mae artistiaid a dylunwyr yn hysbysu ac yn ysbrydoli eu syniadau eu hunain i'w galluogi i gyfathrebu'n llwyddiannus gan ddefnyddio iaith weledol 2D.

Yn yr uned hon byddwch yn archwilio cyfryngau 2D mewn cyfres o weithgareddau fydd yn eich cefnogi i ddatblygu eich sgiliau cyfathrebu gweledol. Byddwch yn casglu amrediad o wahanol enghreifftiau o waith 2D ar gyfer eich portffolio. Bydd eich portffolio'n arddangos eich gwybodaeth a'ch dealltwriaeth o ddulliau gwaith 2D.

Byddwch yn dysgu am ymarfer iechyd a diogelwch hanfodol o fewn y diwydiannau creadigol, er enghraifft defnyddio offer yn ddiogel, gweithio'n ddiogel ac ailgylchu defnyddiau.

Nodau dysgu

Yn yr uned hon byddwch yn:

A archwilio iaith weledol ac arferion gwaith 2D

B ymchwilio i sut mae artistiaid, crefftwyr a dylunwyr yn cyfathrebu mewn 2D

C cyfathrebu syniadau gan ddefnyddio gwybodaeth a sgiliau 2D mewn ymateb i friff.

Nodau dysgu a chynnwys yr uned

Beth sydd angen ei ddysgu
<p>Nod dysgu A: Archwilio iaith weledol ac arferion gwaith 2D</p> <p>Sut mae iaith weledol 2D yn cael ei defnyddio mewn gwahanol ffyrdd mewn disgyblaethau 2D:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lluniadu – e.e. pensiliau, graffit, inc a phen/brwsh, pennau lluniadu, pennau blaen ffelt, sialciau/pasteli olew, offer lluniadu wedi’u gwneud â llaw • gwneud printiau – e.e. mono, bloc, sgrin sidan, ffotograffig (yn cynnwys ffotograffiaeth ddigidol a ffilm) • peintio – e.e. acryligion, dyfrlliw, lliw posteri, gouache • digidol – e.e. lluniadu, ffotograffiaeth, peintio, cipio delweddau • graffeg – e.e. meddalwedd graffig, prosesu delweddau • tecstilau – e.e. print, llifedig addurnol • cyfryngau cymysg – e.e. papurau collage, gwrthrychau haggael, print • animeiddio – e.e. stop-symudiad, cellwloid, digidol. <p>Sut i ddefnyddio prosesau a thechnegau gwneud marciau 2D</p> <p>Mae iaith weledol 2D yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • elfennau ffurfiol – e.e. llinell, tŵn, siâp, lliw, patrwm, gwead arwynebedd • gwneud delweddau – e.e. cyfansoddiad, gofod, dyfnder, golau, cysgod, cygord, cyferbyniad, cymesuredd, anghymesuredd • defnyddiau – e.e. siarcol, sialciau, pastelau, pensiliau, brwshys, paentiau, inciau, papurau, cerdyn, cyfryngau cymysg, tecstilau, pecynnau cyfrifiadurol. <p>Mae arferion gwaith 2D yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • technegau gwneud marciau fel sy’n briodol ar gyfer y ddisgyblaeth a ddewiswyd, e.e. peintio, blendio, golchiad, impasto, sgwmblo, gwydro • cofnodi o ffynonellau cynradd ac eilaidd, gwneud marciau, defnyddio’r elfennau ffurfiol ar gyfer gwahanol effeithiau, arbrofi gyda chyfryngau a chyfryngau cymysg, mesur, drafftio, golygu digidol, gwaith mowntio • arferion gwaith diogel i warchod eu hunain ac eraill, e.e. sicrhau awyru da wrth ddefnyddio sefydlyn ar gyfer lluniau siarcol, cymryd egwyl yn rheolaidd o’r cyfrifiadurol, trefnu’r gweithle • defnyddio, storio ac ailgylchu defnyddiau’n effeithiol i osgoi gwastraff. <p>Archwilio sut mae elfennau’n cael eu creu, eu haddasu a’u mireinio, e.e.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cyfuno cyfryngau ac elfennau ffurfiol 2D • arbrofi gyda gwahanol dechnegau a phrosesau gwneud marciau • ymarfer braslunio syniadau dylunio • creu darnau prawf, cyfansoddiadau, cyfuniadau o liwiau arbrofol 2D • trafod ac adolygu gwaith arbrofol • ymchwilio i sut mae syniadau a negeseuon yn cael eu cyfleu gan bobl greadigol yn eu gwaith 2D, e.e. atyniad, ymarferoldeb, perswâd, hiwmor • defnyddio elfennau ffurfiol i gyfleu syniad neu neges, e.e. y defnydd o liw i greu naws, ansawdd goleuni neu i fynegi teimladau • adnabod a chofnodi pwysigrwydd materion iechyd, diogelwch, amgylcheddol a chynaliadwyedd.

Beth sydd angen ei ddysgu**Nod dysgu B: Ymchwilio i sut mae artistiaid, crefftwyr a dylunwyr yn cyfathrebu mewn 2D****Sut i archwilio ac ymchwilio i enghreifftiau o waith 2D gan ddylunwyr, artistiaid a chrefftwyr, e.e.:**

- disgyblaethau sydd ynghlwm wrth arferion gweithio 2D
- gwahanol ddulliau gwneud gwaith 2D
- defnyddio termau celf wrth drafod gwaith pobl eraill
- defnyddio ffynonellau gwahanol i ymchwilio
- cofnodi gwybodaeth o ffynonellau gwahanol
- sut mae iaith weledol yn cael ei defnyddio i gyfathrebu syniadau neu negeseuon yn llwyddiannus
- sut mae elfennau ffurfiol yn cael eu defnyddio, e.e. llinell, siâp, ffurf, lliw, arwyneb, strwythur, cyfaint, gofod, pwysau.

Sut mae artistiaid, crefftwyr a dylunwyr yn defnyddio defnyddiau, technegau a phrosesau ar gyfer effeithiau gwahanol, e.e.:

- Caiff gwaith 2D ei greu gan ddylunwyr, artistiaid a chrefftwyr, e.e. brasluniau ffasiwn, peintiadau, gosodiadau cylchgronau, cartwnau, cardiau cyfarch, hysbysebu, dylunio tecstilau ac arwynebau
- Defnyddiau, technegau a phrosesau 2D a welir mewn enghreifftiau o waith a grëwyd gan bobl greadigol broffesiynol, e.e. y defnydd o destun a delwedd yng ngwaith peintio, printio a montage coladol Rauschenberg.

Ymchwilio i wahanol arbenigeddau celf, crefft a dylunio 2D, e.e.:

- gwneud nodiadau o sgysiau a thrafodaethau ar wahanol fathau o waith 2D
- cynhyrchu atebion creadigol o fewn tîm hysbysebu
- defnyddio meddalwedd i greu graffigau ar gyfer gêm gyfrifiadurol
- cymhwyso gwaith o wahanol ffynonellau a gwahanol ddisgyblaethau 2D
- anodi brasluniau o ddarnau dethol yn dangos dealltwriaeth o'r iaith weledol a ddefnyddiwyd i gyfathrebu eu syniadau
- rheoli amser ac adnoddau
- sgiliau gweithio mewn tîm
- adnabod gwahanol gynulleidfaoedd a chleientiaid, y cafodd y gwaith ei wneud ar eu cyfer, pam y cafodd ei wneud, sut y cafodd ei wneud, ble mae modd ei weld a sut y gallai gael ei ddefnyddio
- defnyddio defnyddiau, technegau a phrosesau i greu effeithiau penodol gan adnabod dylanwadau mewn arfer 2D cyfoes.

Beth sydd angen ei ddysgu**Nod dysgu C: Cyfathrebu syniadau gan ddefnyddio gwybodaeth a sgiliau 2D mewn ymateb i briff****Deall gofynion briff drwy ddysgu am:**

- y broses o ddylunio wrth gael syniadau, tyfu syniadau a chreu dyluniadau 2D
- elfennau gofynnol y briff, megis cyfyngiadau amser, defnyddiau, maint, cost
- anghenion cleientiaid neu gynulleidfa
- cynllunio amser
- arbrofi gyda defnyddiau drwy wneud marciau a chreu darnau prawf, arbrofion, byrddau stori, brasluniau cychwynnol, cyfuniadau o liwiau
- gwneud ymchwil i ddulliau pobl eraill o ddatrys problemau a chywiro diffygion.

Sut i gychwyn a datblygu syniadau allai gael eu cynhyrchu drwy gofnodi o amrywiaeth o wahanol ffynonellau, e.e.:

- ffynonellau cynradd – yr amgylchedd naturiol ac adeiledig
- ffynonellau eilaidd – llyfrau, cylchgronau, cyfnodolion, fformatau digidol, ffilm a'r rhyngwrdd.

Sut i gynhyrchu a datblygu syniad i gyfathrebu syniadau, teimladau, negeseuon neu farnau i gynulleidfa, e.e.:

- dadansoddi'r briff,
- archwilio materion cymdeithasol/amgylcheddol, syniadau at y dyfodol, syniadau am ddigwyddiad neu gynnyrch masnachol
- cael ysbrydoliaeth o waith pobl eraill, ffynonellau cynradd ac eilaidd
- cynllunio prosiect, yn cynnwys amserlennu'r prif gamau
- defnyddio cyfryngau, prosesau a thechnegau
- creu gwaith terfynol i gwrdd â'r briff
- defnyddio adborth i hysbysu eich cynnydd
- adnabod meysydd ar gyfer gwella
- archwilio syniadau mewn ffyrdd gwahanol
- dogfennu cynnydd
- adolygu a gwerthuso.

Er mwyn datblygu syniadau, bydd angen:

- cynllunio'r briff 2D, yn cynnwys amserlen yn dangos pryd y bydd prif gamau'n cael eu cwblhau, rhestr o ddefnyddiau a faint fydd ei angen
- brasluniau cychwynnol, darnau prawf, brasfodelau, samplau – fel sy'n briodol ar gyfer y ddisgyblaeth 2D, i ddangos ffyrdd gwahanol o greu syniad(au) dylunio.

parhad

Beth sydd angen ei ddysgu**Sut i greu darn terfynol o waith mewn ymateb i friff:**

- deall gofynion briff drwy amrywiaeth o weithgareddau cynllunio
- archwilio elfennau ffurfiol 2D mewn cyfres o astudiaethau a brasluniau o ffurfiau naturiol neu ffurfiau gwneud
- cynhyrchu a datblygu syniadau
- arbrofi gyda defnyddiau a phrosesau i ymchwilio i'r hyn sydd fwyaf priodol i'w ddefnyddio
- adolygu gwaith cyfredol ac ymateb i adborth gan gyfoedion ac athrawon
- creu cyfres o arbrofion a darnau prawf neu frasluniau ac anodi canlyniadau
- cyflwyno gwaith terfynol
- adolygu gwaith terfynol.

Meini prawf asesu

Lefel 1	Lefel 2 Llwyddo	Lefel 2 Teilyngdod	Lefel 2 Rhagoriaeth
Nod dysgu A: Archwilio iaith weledol ac arferion gwaith 2D			
1A.1 Defnyddio iaith weledol 2D gyda detholiad cyfyngedig o ddefnyddiau, offer a thechnegau gan ddefnyddio arferion gwaith diogel	2A.LI1 Defnyddio iaith weledol 2D gan ddefnyddio defnyddiau, offer a thechnegau gan ddilyn a chofnodi arferion gwaith diogel.	2A.T1 Defnyddio iaith weledol 2D gan ddewis a defnyddio detholiad amrywiol o ddefnyddiau, offer a thechnegau yn effeithiol ac yn gyson.	2A.Rh1 Defnyddio iaith weledol 2D gan gyfuno a defnyddio detholiad amrywiol o ddefnyddiau, offer a thechnegau yn greadigol ac yn ddychmygus.
Nod dysgu B: Ymchwilio i sut mae artistiaid, crefftwyr a dylunwyr yn cyfathrebu mewn 2D			
1B.2 Nodi sut mae artistiaid, crefftwyr a dylunwyr yn cyfathrebu mewn 2D. *	2B.LI2 Disgrifio pedwar o'r sgiliau a'r defnyddiau, technegau a phrosesau cysylltiedig sydd eu hangen ar ymarferwyr sy'n gweithio mewn 2D. *	2B.T2 Dewis a chyflwyno ymchwiliadau effeithiol i amrywiaeth o ymarferwyr 2D, gan esbonio sut y maent yn cyfathrebu eu syniadau. * #	2B.Rh2 Dewis a chyflwyno ymchwiliadau manwl i amrywiaeth o ymarferwyr 2D, gan ddadansoddi sut y maent yn cyfathrebu eu syniadau. * #
1B.3 Cyflwyno o leiaf ddwy enghraifft o ymarferwyr 2D proffesiynol, gan nodi'r artistiaid, y crefftwyr a'r dylunwyr a ddewiswyd. #	2B.LI3 Dewis a chyflwyno enghreifftiau o waith gan o leiaf bedwar o ymarferwyr 2D proffesiynol, gan egluro eu gwahanol ddulliau. #		

Lefel 1	Lefel 2 Llwyddo	Lefel 2 Teilyngdod	Lefel 2 Rhagoriaeth
Nod dysgu C: Cyfathrebu syniadau gan ddefnyddio gwybodaeth a sgiliau 2D mewn ymateb i friff			
1C.4 Cyfathrebu syniadau gan ddefnyddio defnyddiau, offer a thechnegau 2D yn ddiogel, gan gynhyrchu o leiaf un syniad a gwaith gweledol i gwrdd â briff.	2C.LI4 Cyfathrebu syniadau gan ddefnyddio gwybodaeth a sgiliau 2D i gynhyrchu gwaith gweledol i gwrdd â briff, gan ddilyn a chofnodi arferion gwaith diogel.	2C.T3 Dewis a defnyddio defnyddiau, offer a thechnegau 2D i gynhyrchu amrywiaeth eang o waith gweledol sy'n cwrdd â gofynion briff yn effeithiol.	2C.Rh3 Dewis amrywiaeth eang o ddefnyddiau, offer a thechnegau 2D i gynhyrchu gwaith gweledol sy'n cwrdd yn ddychmygus â gofynion briff.
1C.5 Trafod cynnydd eich gwaith eich hun.	2C.LI5 Cofnodi cynnydd eich gwaith eich hun a'ch defnydd o ddulliau 2D.	2C.T4 Esbonio'n effeithiol gynnydd eich gwaith eich hun ac adolygu eich defnydd eich hun o ddulliau 2D.	2C.Rh4 Dadansoddi a gwerthuso cynnydd eich syniadau eich hun a'ch defnydd o ddulliau 2D.

*Cyfle i asesu sgiliau mathemategol

#Cyfle i asesu sgiliau Cymraeg

Gweler *Atodiad E* am ddiffiniadau o dermau a ddefnyddir yn y grid meini prawf asesu.

Arweiniad i athrawon

Adnoddau

Yr adnoddau arbennig angenrheidiol ar gyfer yr uned hon yw:

- ardaloedd gwaith – stiwdio a gweithdai sy'n briodol ar gyfer y disgyblaethau 2D a ddewiswyd, yn cynnwys stiwdio gelf amlbwrpas a chaledwedd a meddalwedd dylunio
- defnyddiau, cyfarpar ac offer 2D
- staff arbenigol ar gyfer gwahanol lwybrau, i gynnwys cefnogaeth technegydd.

Canllaw asesu

Caiff yr uned hon ei hasesu'n fewnol gan y ganolfan a'i dilysu'n allanol gan Pearson. Darllenwch y canllaw hwn ochr yn ochr ag *Adran 8: Asesu mewanol*.

Lefel 2

Bydd dysgwyr sy'n gweithio i **Lefel 2 Llwyddo** yn dangos tystiolaeth o ymchwiliadau i amrywiaeth o iaith weledol 2D, gan ddefnyddio o leiaf bedwar neu bum gwahanol ddefnydd a thechneg. Gall y canlyniadau fod yn amrywiol gyda pheth tystiolaeth o sgil yn trafod defnyddiau a thechnegau. Byddant yn gallu nodi ac adnabod y gwahaniaeth rhwng ymagweddau artistiaid i 2D a defnyddio amrywiaeth o dermau celf i drafod natur a phwrpas y gwaith. Bydd tystiolaeth eu hymchwil yn dod ar ffurf casgliad o wybodaeth anodedig o dair ffynhonnell o leiaf, gyda nodiadau a brasluniau ochr yn ochr. Byddant yn dangos peth annibyniaeth ond mae'n debygol y bydd angen peth cefnogaeth arnyn nhw wrth archwilio cyfryngau. Gall eu harbrefion gyda defnyddiau a thechnegau 2D fod yn amrywiol o ran ansawdd ond byddant yn dangos peth sgil a dealltwriaeth. Byddant yn gallu cynhyrchu a datblygu eu syniadau eu hunain ar gyfer briff penodol a bydd y dystiolaeth a gynhyrchir ganddynt yn cynnwys tri neu bedwar o syniadau wedi eu braslunio gan ddangos arbrofion gyda defnyddiau a thechnegau posibl. Byddant yn dangos tystiolaeth o adolygu eu cynnydd drwy nodiadau neu anodiadau neu drwy drafodaethau wedi eu recordio gyda chyfoedion. Bydd dysgwyr ar y lefel hon yn gallu adolygu eu cynnydd gan ddefnyddio dulliau adborth, er enghraifft drwy gyfrwng holiadur neu drwy siarad gyda'u cynulleidfia cleient. Byddant yn defnyddio termau celf wrth drafod y gwaith a bydd eu gwaith ysgrifenedig yn ddisgrifiadol yn bennaf. Rhaid iddynt ddangos tystiolaeth eu bod wedi rheoli a chofnodi'r materion iechyd a diogelwch y maent yn dod ar eu traws yn ystod eu gwaith ar yr uned hon.

Bydd dysgwyr sy'n gweithio i **Lefel 2 Teilyngdod** yn dangos tystiolaeth o archwilio ac ymchwilio i iaith weledol 2D, gan ddefnyddio o leiaf bump neu chwe gwahanol ddefnydd a thechneg. Byddant yn dangos trafod medrus o ddefnyddiau a thechnegau. Byddant yn gallu dangos tystiolaeth o ymchwiliadau a chymariaethau effeithiol gydag ymagweddau artistiaid, crefftwyr a dylunwyr tuag at 2D ac yn defnyddio termau celf mewn ffyrdd gwahanol i drafod natur a phwrpas y gwaith. Bydd tystiolaeth ymchwil y dysgwyr yn dod ar ffurf casgliad o wybodaeth anodedig o bedair ffynhonnell o leiaf, gyda nodiadau, anodiadau a brasluniau ochr yn ochr. Byddant yn dangos annibyniaeth gynyddol a byddant yn gallu dilyn arddangosiadau i archwilio cyfryngau a defnyddiau 2D yn llwyddiannus gan ddangos sgil a dealltwriaeth. Bydd dysgwyr yn gallu cynhyrchu a datblygu eu syniadau eu hunain ar gyfer briff a roddwyd, gan gyfiawnhau eu penderfyniadau am eu syniad terfynol.

Bydd y dystiolaeth y byddant yn ei chynhyrchu'n cynnwys amrywiaeth o syniadau wedi eu datblygu gan ddangos cyfres o frasluniau dylunio ac astudiaethau ochr yn ochr â gwaith bras arbrofol a gwaith terfynol. Byddant yn adolygu ac yn gwerthuso eu cynnydd gan ddefnyddio gwahanol ddulliau adborth gan roi tystiolaeth ar ffurf nodiadau, anodiadau neu drafodaethau wedi eu recordio gyda'u cynulleidfa o gleientiaid neu gyfoedion. Bydd dysgwyr yn defnyddio termau celf mewn ffordd wybodus a bydd eu gwaith ysgrifenedig yn dangos peth gallu i ddadansoddi.

Bydd dysgwyr sy'n gweithio i **Lefel 2 Rhagoriaeth** yn dangos eu bod yn cymryd risgiau, ymchwiliadau cychwynnol i iaith weledol 2D, gan ddefnyddio amrywiaeth o wahanol gyfuniadau o ddefnyddiau a thechnegau. Byddant yn cymharu manteision ac anfanteision gwahanol ddulliau, gan anodi eu canlyniadau. Byddant yn cynnal ymchwiliadau eang ac yn gwneud cymariaethau mewn perthynas ag ymagweddau artistiaid mewn cyfathrebu 2D a byddant yn trafod natur a phwrpas y gwaith mewn ffyrdd gwybodus. Bydd dysgwyr yn arddangos dealltwriaeth yn eu barnau a hyder wrth ddefnyddio amrywiaeth eang o dermau celf. Byddant yn dangos ymagwedd ddychmygus a chreadigol tuag at gynhyrchu a datblygu syniadau i gwrdd â briff. Bydd y dystiolaeth o'u sgiliau wrth ddefnyddio cyfryngau a thechnegau 2D yn dod ar ffurf casgliadau helaeth o daflenni gwaith anodedig, syniadau dylunio dychmygus a gwaith bras arbrofol. Bydd y gwaith terfynol yn dangos sgiliau lefel uchel wrth gyfathrebu eu syniadau'n llwyddiannus a defnyddio gwahanol gyfuniadau o dechnegau 2D. Byddant yn gwneud gwerthusiad manwl o'u gwaith wrth iddo ddatblygu. Bydd dysgwyr yn cyflwyno eu hymchwiliadau, gan ddefnyddio adborth o wahanol ffynonellau.

Lefel 1

Bydd dysgwyr sy'n gweithio ar **Lefel 1** yn gallu gwneud tasgau arferol wrth archwilio a datblygu eu dealltwriaeth o iaith weledol 2D. Bydd ymchwiliadau dysgwyr i'r math o waith 2D y mae artistiaid yn ei gynhyrchu, eu pwrpas a ble i ddod o hyd i enghreifftiau yn gyfyngedig i ddwy neu dair enghraifft ar bapur ac yn ddigidol, efallai'n ffocysu ar un enghraifft.

Gellir asesu canfyddiadau dysgwyr drwy gyflwyniadau, nodiadau cefnogi sylfaenol, arsylwadau athrawon a thrafodaethau wedi'u recordio, yn hytrach na thrwy dasgau ysgrifenedig ffurfiol. Rhaid i ddysgwyr nodi sut y maent wedi cynnal asesiadau risg neu wedi cydymffurfio â gofynion iechyd a diogelwch stiwdio. Gallai'r rhain gael eu cofnodi drwy ddefnyddio templedi safonol. Bydd y dysgwyr yn dangos tystiolaeth eu bod wedi archwilio cyfryngau ar lefel sylfaenol, a bydd eu gwaith arbrofi gyda defnyddiau a thechnegau 2D yn gyfyngedig. Bydd y dysgwyr yn datblygu eu syniadau eu hunain, ond bydd y dystiolaeth a gynhyrchir ganddynt yn gyfyngedig i un neu ddau o syniadau mewn brasluniau sylfaenol a darnau arbrofol. Byddant yn dangos tystiolaeth o adolygu eu cynnydd drwy nodiadau neu anodiadau syml neu drwy drafodaethau wedi eu recordio gyda'u cynulleidfa o gleientiaid neu gyfoedion.

Bydd defnydd dysgwyr o dermau celf yn gyfyngedig a gall tystiolaeth o'u nodiadau/trafodaethau fod drwy eiriau unigol, rhestrau neu ymadroddion yn hytrach na disgrifiadau.

Awgrymiadau ar gyfer aseiniadau

Mae'r tabl isod yn dangos rhaglen o amlinelliadau aseiniadau posibl sy'n cwmpasu'r meini prawf asesu. Arweiniad yw hwn, ac awgrymir bod canolfannau naill ai'n ysgrifennu eu haseiniadau eu hunain neu'n addasu unrhyw aseiniadau y byddwn ni'n eu darparu i gwrdd ag anghenion ac adnoddau lleol.

Meini prawf sy'n cael eu cwmpasu	Aseiniad	Senario	Tystiolaeth asesu
1A.1, 2A.LI1, 2A.T1, 2A.Rh1, 1B.2, 2B.LI2 2B.T2, 2B.Rh2, 1B.3, 2B.LI3	Gŵyl Stryd	Mae grŵp o artistiaid yn derbyn briff gan y cyngor lleol. Rhaid iddynt ddatblygu syniadau ar gyfer gŵyl stryd, er enghraifft masgiau, baneri, gwisgoed, yn arddangos cerddoriaeth a diwylliant lleol.	<p>Portffolio o ymchwiliadau 2D perthnasol i friff.</p> <p>Delweddau anodedig o'u gwaith archwilio eu hunain; ymchwiliadau i arferion proffesiynol.</p> <p>Ymchwil o nifer o ffynonellau gyda thystiolaeth mewn llyfrau braslunio, ffeiliau, nodiadau, taflenni gwaith anodedig.</p> <p>Cynlluniau prosiectau, adolygiad cynnydd.</p> <p>Datganiadau o arsylwadau athrawon mewn perthynas â:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sgiliau ymchwil, ansawdd y detholiad, cofnodi o ymchwil • nodiadau dysgwyr, anodiadau a barnau beirniadol • cyfraniadau dysgwyr i drafodaethau, cyflwyniadau i gyfoedion/athro. <p>Datganiadau tyst athrawon ar y canlynol gan ddysgwyr:</p> <ul style="list-style-type: none"> • archwilio defnyddiau a'r defnydd ohonynt, technegau, prosesau ac arferion gwaith diogel • ansawdd syniadau a'r gallu i ddethol a datblygu. <p>Sgiliau cyflwyno:</p> <ul style="list-style-type: none"> • trafodaethau tiwtorial, gwerthusiadau grwpiau cyfoedion, cyflwyniad dyluniadau, ymateb i adborth o waith ymchwil • arddangosfa neu arddangos gwaith.

Meini prawf sy'n cael eu cwmpasu	Aseiniad	Senario	Tystiolaeth asesu
1C.4, 2C.LI4, 2C.T3, 2C.Rh3, 1C.5, 2C.LI5, 2C.T4, 2C.Rh4	Gwarchod ein Amgylchedd	Mae grŵp o artistiaid yn cael cais i ddatblygu cysyniad ar gyfer cynhadledd amgylcheddol. Gallai hyn gynnwys goleuo, themâu lliw, defnydd o ofod a seddau.	<p>Portffolio cynhyrchiad yn cynnwys gwaith datblygu a chynllunio a ffotograffau (os oes angen) o'r gwaith 2D terfynol a holiaduron adborth.</p> <p>Arsylwadau athro o'r canlynol gan ddysgwyr:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymateb i adborth o waith ymchwil • hunanwerthuso parhaus. <p>Cyflwyniadau a thrafodaethau grwpiau cyfoedion a sesiynau tiwtorial.</p> <p>Gwerthusiadau terfynol – ysgrifenedig/wedi'u recordio.</p> <p>Arddangosfa/arddangos gwaith terfynol gydag astudiaethau cefnogol.</p>

Uned 4: Cyfathrebu Syniadau mewn 3D

Lefel: 1 a 2

Math o uned: **Dewisol arbenigol**

Oriau dysgu dan arweiniad: **30**

Dull asesu: **Mewnol**

Cyflwyniad i'r uned

Mae gweithio mewn tri dimensiwn yn beth sy'n gyffredin gan gerflunwyr, cynllunwyr cartref, penseiri a dylunwyr cynhyrchion. Mae celf, crefft a dylunio 3D yn cynnwys amrywiaeth eang o ymarfer ar draws gwahanol ddisgyblaethau i greu nwyddau y gallwn eu gweld neu eu defnyddio yn ein cartrefi, mewn gofodau cyhoeddus, mewn orielau, mewn siopau neu yn y gweithle.

Mae dylunwyr ac artistiaid sy'n gweithio mewn 3D yn defnyddio llawer o wahanol ddefnyddiau, technegau a phrosesau i gyd-fynd â'u bwriad. Gall hyn fod ar gyfer datblygu portffolio personol neu mewn ymateb i friff gan gleient neu gwsmer. Mae pob ymarferydd yn mynd drwy gylch dylunio yn y broses o gychwyn, datblygu ac adolygu ei syniadau. Byddwch yn ennill sgiliau cofnodi, yn dysgu sut i weithio o ffynonellau cynradd ac eilaidd a thrwy archwilio iaith weledol 3D, a byddwch yn gallu cynhyrchu a datblygu syniadau cyfathrebu gweledol yn llwyddiannus. Drwy archwilio gwaith artistiaid, crefftwyr a dylunwyr 3D, byddwch yn canfod enghreifftiau ysbrydoledig i ysgogi a datblygu eich gwaith creadigol eich hun.

Mae'r uned hon yn rhoi cyfleoedd cyffrous i chi ar gyfer dylunio a gwneud 3D. Byddwch yn arbrofi gyda defnyddiau gwrthiannol a defnyddiau anwrthiannol ac yn datblygu technegau mewn modelu, adeiladu, cerfio, cyfuno a mowldio. Byddwch yn ennill sgiliau yn iaith weledol 3D, yn archwilio elfennau ffurfiol cyfaint, arwyneb, ffurf a strwythur. Drwy friffiau galwedigaethol byddwch yn gallu defnyddio eich dysgu mewn ffordd bersonol a chreadigol.

Byddwch yn archwilio cyfryngau 3D mewn cyfres o weithgareddau wedi eu cynllunio i ddatblygu eich sgiliau cyfathrebu gweledol. Byddwch yn casglu amrediad o wahanol enghreifftiau o waith 3D ar gyfer eich portffolio sy'n dangos eich gwybodaeth a'ch dealltwriaeth o ddulliau gwaith 3D.

Byddwch hefyd yn dysgu am ymarfer iechyd a diogelwch hanfodol o fewn y diwydiannau creadigol, er enghraifft defnyddio offer yn ddiogel, gweithio'n ddiogel ac ailgylchu defnyddiau.

Nodau dysgu

Yn yr uned hon byddwch yn:

- A archwilio iaith weledol ac arferion gwaith 3D
- B ymchwilio i sut mae artistiaid, crefftwyr a dylunwyr yn cyfathrebu mewn 3D
- C cyfathrebu syniadau gan ddefnyddio gwybodaeth a sgiliau 3D mewn ymateb i friff.

Nodau dysgu a chynnwys yr uned

Beth sydd angen ei ddysgu
Nod dysgu A: Archwilio iaith weledol ac arferion gwaith 3D
<p>Sut mae iaith weledol 3D yn cael ei defnyddio mewn gwahanol ffyrdd mewn disgyblaethau 3D, e.e.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cerflunio (clai, gwellt, plastr, pren, carreg, metel) • cerameg (clai, gwydreddau) • dylunio (cerdyn, pren, Meddalwedd 3D, rendro, tryhediadau) • gwneud modelau (pensaernïol, dylunio setiau, maquettes) • tecstilau (ffibrau naturiol a gwneud, gwehyddu, adeiladu) • crefft (pren, metel, clai). <p>Sut i ddefnyddio prosesau a thechnegau gwneud 3D.</p> <p>Mae iaith weledol 3D yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • elfennau ffurfiol – e.e. strwythur, cyfaint, gofod, pwysau, llinell, siâp, ffurf, lliw, arwyneb • defnyddiau gwrthiannol – e.e. prennau caled, prennau meddal, metelau caled a phlastigau, cerdyn trwchus • defnyddiau anwrthiannol – e.e. plastr gwlyb, clai, ffibrau, gwifren, llinyn, plastigau meddal, papurau, tecstilau, ffyn helyg (withies), papier mâché. <p>Mae arferion gwaith 3D yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • technegau a phrosesau, e.e. mesur, pwyso, amcangyfrif, adeiladu, ffurfio, mowldio, modelu, cerfio, gweadu, uno, cydosod a gorffen, dylunio digidol, argraffu 3D • y broses ddylunio sy'n cynnwys archwilio potensial defnyddiau 3D, cael syniadau, tyfu syniadau a gwireddu syniadau • arferion gwaith diogel i warchod eich hun ac eraill, e.e. storio defnyddiau gwenwynig, trafod a storio offer llaw a defnyddio peiriannau'n ddiogel, dilyn trefn gweithdy • defnyddio, storio ac ailgylchu defnyddiau, e.e. storio torion llenfetel meddal, torri pren yn economaidd, creu ffeiliau digidol wrth gefn, aildefnyddio clai • adnabod a chofnodi pwysigrwydd materion iechyd, diogelwch, amgylcheddol a chynaliadwyedd. <p style="text-align: right;"><i>parhad</i></p>

Beth sydd angen ei ddysgu**Archwilio sut mae elfennau'n cael eu creu, eu haddasu a'u mireinio, e.e.:**

- cyfuno cyfryngau ac elfennau ffurfiol 3D
- arbrofi gyda gwahanol dechnegau a phrosesau gwneud marciau 3D
- ymarfer braslunio syniadau dylunio
- creu darnau prawf, arbrofion, maquettes arbrofol 3D
- trafod ac adolygu gwaith arbrofol
- defnyddio cyfryngau 3D gwahanol mewn ymateb i ymchwilio i adeiladu neu fodelu
- dod o hyd i ffyrdd o gydosod a chyfuno mewn ymateb i archwilio nodweddion defnyddiau mewn tasgau gosod
- cyfuno defnyddiau neu brosesau 3D megis defnyddio dau wahanol ddisgyblaeth 3D mewn gwneud arbrofol
- defnyddio cyfuniadau o elfennau ffurfiol 3D mewn darnau arbrofol megis model gwifren, ceramig
- ymchwilio i'r broses ddylunio mewn tasgau gosod a'i deall
- creu brasluniau, gwaith bras a maquettes wrth archwilio'r broses ddylunio ar gyfer tasgau a roddir
- defnyddio rhaglenni dylunio digidol
- gwneud brasluniau anodedig o ddarnau arbrofol
- gwerthuso gwaith archwilio.

Beth sydd angen ei ddysgu

Nod dysgu B: Ymchwilio i sut mae artistiaid, crefftwyr a dylunwyr yn cyfathrebu mewn 3D

Sut i archwilio ac ymchwilio i enghreifftiau o waith 3D gan ddylunwyr, artistiaid a chrefftwyr, e.e.:

- disgyblaethau sydd ynghlwm wrth ymarfer gwaith 3D
- gwahanol ddulliau gwneud gwaith 3D
- defnyddio termau celf wrth drafod gwaith pobl eraill
- defnyddio ffynonellau gwahanol i ymchwilio
- cofnodi gwybodaeth o ffynonellau gwahanol
- sut mae iaith weledol yn cael ei defnyddio i gyfathrebu syniadau neu negeseuon yn llwyddiannus
- sut mae elfennau ffurfiol yn cael eu defnyddio, e.e. strwythur, cyfaint, gofod, pwysau, llinell, siâp, ffurf, lliw, arwyneb.

Sut mae artistiaid, crefftwyr a dylunwyr yn defnyddio defnyddiau, technegau a phrosesau ar gyfer effeithiau gwahanol, e.e.:

- defnyddiau anwrthiannol, e.e. clai, dalennau plastig, gwifren feddal, papur, tecstilau, ffyn helyg, clai, cŵyr, gludion, gludyddion
- defnyddiau gwrthiannol, e.e. pren, metelau caled, plastigau anhyblyg a cherdyn
- technegau, e.e. torri, cerfio, ffurfio, mowldio, modelu, argraffu 3D, adeiladu, uno, cydosod, gorffen.

Ymchwilio i wahanol arbenigeddau 3D, e.e.:

- gwneud nodiadau o sgysiau a thrafodaethau ar wahanol fathau o waith 3D
- cynhyrchu atebion creadigol o fewn tîm hysbysebu
- defnyddio meddalwedd i greu graffigau ar gyfer gêm gyfrifiadurol
- cymhwyso gwaith o wahanol ffynonellau a gwahanol ddisgyblaethau 3D
- anodi brasluniau o ddarnau dethol yn dangos dealltwriaeth o'r iaith weledol a ddefnyddiwyd i gyfathrebu eu syniadau
- rheoli amser ac adnoddau
- sgiliau gweithio mewn tîm
- adnabod gwahanol gynulleidfaoedd a chleientiaid, y cafodd y gwaith ei wneud ar eu cyfer, pam y cafodd ei wneud, sut y cafodd ei wneud, ble mae modd ei weld a sut y gallai gael ei ddefnyddio defnyddio defnyddiau, technegau a phrosesau i greu effeithiau arbennig
- adnabod dylanwadau mewn ymarfer 3D cyfoes.

Beth sydd angen ei ddysgu**Nod dysgu C: Cyfathrebu syniadau gan ddefnyddio gwybodaeth a sgiliau 3D mewn ymateb i briff****Deall gofynion briff drwy ddysgu am:**

- y broses o ddylunio wrth gael syniadau, tyfu syniadau a chreu dyluniadau 3D
- elfennau gofynnol y briff, megis cyfyngiadau amser, defnyddiau, maint, cost
- anghenion cleientiaid neu gynulleidfa
- cynllunio amser
- arbrofi gyda defnyddiau drwy wneud marciau a chreu darnau prawf, arbrofion, maquettes, modelau CAD
- gwneud ymchwil i ddulliau pobl eraill o ddatrys problemau a chywiro diffygion.

Sut i gychwyn a datblygu syniadau allai gael eu cynhyrchu drwy gofnodi o amrywiaeth o wahanol ffynonellau, e.e.:

- ffynonellau cynradd – yr amgylchedd naturiol ac adeiledig
- ffynonellau eilaidd – llyfrau, cylchgronau, cyfnodolion, fformatau digidol, arteffactau, ffilm a'r rhyngwyd.

Sut i gynhyrchu a datblygu syniad i gyfathrebu syniadau, teimladau, negeseuon neu farnau i gynulleidfa, e.e.:

- dadansoddi'r briff
- archwilio materion cymdeithasol/amgylcheddol, syniadau at y dyfodol, syniadau am ddirgwyddiad neu gynnyrch masnachol
- cael ysbrydoliaeth o waith pobl eraill, ffynonellau cynradd ac eilaidd
- cynllunio prosiect, yn cynnwys amserlennu'r prif gamau
- defnyddio cyfryngau, prosesau a thechnegau
- creu gwaith terfynol i gwrdd â'r briff
- defnyddio adborth i hysbysu eich cynnydd
- adnabod meysydd ar gyfer gwella
- archwilio syniadau mewn ffyrdd gwahanol
- dogfennu cynnydd
- adolygu a gwerthuso.

Er mwyn datblygu syniadau, bydd angen:

- cynllunio'r briff 3D, yn cynnwys amserlen yn dangos pryd y bydd prif gamau'n cael eu cwblhau, rhestr o ddefnyddiau a faint fydd ei angen
- brasluniau cychwynnol, maquettes, darnau prawf, brasfodelau, samplau – fel sy'n briodol ar gyfer y ddisgyblaeth 3D, i ddangos ffyrdd gwahanol o greu syniad(au) dylunio.

parhad

Beth sydd angen ei ddysgu

Sut i greu darn terfynol o waith mewn ymateb i friff:

- deall gofynion briff drwy amrywiaeth o weithgareddau cynllunio
- archwilio elfennau ffurfiol 3D mewn cyfres o astudiaethau a brasluniau o ffurfiau naturiol neu ffurfiau gwneud
- cynhyrchu a datblygu syniadau
- arbrofi gyda defnyddiau a phrosesau i ymchwilio i'r rhai mwyaf priodol ar gyfer eich syniadau dylunio
- adolygu gwaith cyfredol ac ymateb i adborth gan gyfoedion ac athrawon
- creu cyfres o arbrofion a darnau prawf neu faquettes ac anodi canlyniadau
- cyflwyno gwaith terfynol
- adolygu gwaith terfynol.

Meini prawf asesu

Lefel 1	Lefel 2 Llwyddo	Lefel 2 Teilyngdod	Lefel 2 Rhagoriaeth
Nod dysgu A: Archwilio iaith weledol ac arferion gwaith 3D			
1A.1 Defnyddio iaith weledol 3D gyda detholiad cyfyngedig o ddefnyddiau, offer a thechnegau gan ddefnyddio arferion gwaith diogel	2A.LI1 Defnyddio iaith weledol 3D gan ddefnyddio defnyddiau, offer a thechnegau gan ddilyn a chofnodi arferion gwaith diogel.	2A.T1 Defnyddio iaith weledol 3D gan ddewis a defnyddio detholiad amrywiol o ddefnyddiau, offer a thechnegau yn effeithiol ac yn gyson.	2A.T1 Defnyddio iaith weledol 3D gan gyfuno a defnyddio detholiad amrywiol o ddefnyddiau, offer a thechnegau yn greadigol ac yn ddychmygus.
Nod dysgu B: Ymchwilio i sut mae artistiaid, crefftwyr a dylunwyr yn cyfathrebu mewn 3D			
1B.2 Nodi sut mae artistiaid, crefftwyr a dylunwyr yn cyfathrebu mewn 3D. *	2B.LI2 Disgrifio pedwar o'r sgiliau a'r defnyddiau, technegau a phrosesau cysylltiedig sydd eu hangen ar ymarferwyr sy'n gweithio mewn 3D. *	2B.T2 Dewis a chyflwyno ymchwiliadau effeithiol i amrywiaeth o ymarferwyr 3D, gan esbonio sut y maent yn cyfathrebu eu syniadau. * #	2B.Rh2 Dewis a chyflwyno ymchwiliadau manwl i amrywiaeth o ymarferwyr 3D, gan ddadansoddi sut y maent yn cyfathrebu eu syniadau. * #
1B.3 Cyflwyno o leiaf ddwy enghraifft o ymarferwyr 3D proffesiynol, gan nodi'r artistiaid, y crefftwyr a'r dylunwyr a ddewiswyd. #	2B.LI3 Dewis a chyflwyno enghreifftiau o waith gan o leiaf bedwar o ymarferwyr 3D proffesiynol, gan egluro eu gwahanol ddulliau. #		

Lefel 1	Lefel 2 Llwyddo	Lefel 2 Teilyngdod	Lefel 2 Rhagoriaeth
Nod dysgu C: Cyfathrebu syniadau gan ddefnyddio gwybodaeth a sgiliau 3D mewn ymateb i friff			
1C.4 Cyfathrebu syniadau gan ddefnyddio defnyddiau, offer a thechnegau 3D yn ddiogel, gan gynhyrchu o leiaf un syniad a gwaith gweledol i gwrdd â briff.	2C.LI4 Cyfathrebu syniadau gan ddefnyddio gwybodaeth a sgiliau 3D i gynhyrchu gwaith gweledol i gwrdd â briff, gan ddilyn a chofnodi arferion gwaith diogel.	2C.T3 Dewis a defnyddio defnyddiau, offer a thechnegau 3D i gynhyrchu amrywiaeth eang o waith gweledol sy'n cwrdd â gofynion briff yn effeithiol.	2C.Rh3 Defnyddio amrywiaeth eang o ddefnyddiau, offer a thechnegau 3D i gynhyrchu gwaith gweledol sy'n cwrdd yn ddychmygus â gofynion briff.
1C.5 Trafod cynnydd eich gwaith eich hun.	2C.LI5 Cofnodi cynnydd eich gwaith eich hun a'ch defnydd o ddulliau 3D.	2C.T4 Esbonio'n effeithiol gynnydd eich gwaith eich hun ac adolygu eich defnydd eich hun o ddulliau 3D.	2C.Rh4 Dadansoddi a gwerthuso cynnydd eich syniadau eich hun a'ch defnydd o ddulliau 3D.

*Cyfle i asesu sgiliau mathemategol

#Cyfle i asesu sgiliau Cymraeg

Gweler *Atodiad E* am ddiffiniadau o dermau a ddefnyddir yn y grid meini prawf asesu.

Arweiniad i athrawon

Adnoddau

Yr adnoddau arbennig angenrheidiol ar gyfer yr uned hon yw:

- ardaloedd gwaith– stiwdio a gweithdai priodol ar gyfer y disgyblaethau 3D a ddewiswyd, i gynnwys stiwdio gelf amlwrpas, gweithdai 3D neu ardaloedd gwaith 3D priodol a chaledwedd a meddalwedd dylunio
- Defnyddiau, cyfarpar ac offer 3D
- staff arbenigol ar gyfer gwahanol lwybrau, i gynnwys cefnogaeth technegydd.

Canllaw asesu

Caiff yr uned hon ei hasesu'n fewnol gan y ganolfan a'i dilysu'n allanol gan Pearson. Darllenwch y canllaw hwn ochr yn ochr ag *Adran 8: Asesu mewnol*.

Lefel 2

Bydd dysgwyr sy'n gweithio i **Lefel 2 Llwyddo** yn dangos tystiolaeth o ymchwiliadau i amrywiaeth o iaith weledol 3D, gan ddefnyddio o leiaf bedwar neu bump gwahanol ddefnydd a thechneg. Gall y canlyniadau fod yn amrywiol gyda pheth tystiolaeth o sgil yn trafod defnyddiau a thechnegau.

Byddant yn gallu nodi ac adnabod y gwahaniaeth rhwng ymagweddau artistiaid i 3D a defnyddio amrywiaeth o dermau celf i drafod natur a phwrpas y gwaith. Bydd tystiolaeth eu hymchwil yn dod ar ffurf casgliad o wybodaeth anodedig o dair ffynhonnell o leiaf, gyda nodiadau a brasluniau ochr yn ochr.

Byddant yn dangos peth annibyniaeth wrth archwilio cyfryngau, gyda chanlyniadau amrywiol.

Gall arbrofion dysgwyr gyda defnyddiau a thechnegau 3D fod yn amrywiol o ran ansawdd ond byddant yn dangos peth sgil a dealltwriaeth. Byddant yn gallu cynhyrchu a datblygu eu syniadau eu hunain ar gyfer briff gosod a bydd y dystiolaeth y byddant yn ei chynhyrchu'n cynnwys tri neu bedwar syniad yn dangos brasluniau dylunio o wahanol safbwyntiau ochr yn ochr â darnau prawf neu maquettes wedi eu gwneud yn gymwys. Byddant yn dangos tystiolaeth o adolygu eu cynnydd drwy nodiadau neu anodiadau syml neu drwy drafodaethau wedi eu recordio gyda chyfoedion, er enghraifft drwy gyfrwng holiadur neu drwy siarad gyda'u cynulleidfa cleient. Byddant yn defnyddio termau celf wrth werthuso'r gwaith a bydd eu gwaith ysgrifenedig yn ddisgrifiadol yn bennaf. Rhaid iddynt ddangos tystiolaeth eu bod wedi rheoli a chofnodi'r materion iechyd a diogelwch y maent yn dod ar eu traws yn ystod eu gwaith ar yr uned hon.

Bydd dysgwyr sy'n gweithio i **Lefel 2 Teilyngdod** yn dangos tystiolaeth o archwilio ac ymchwilio i iaith weledol 3D, gan ddefnyddio o leiaf bump neu chwe gwahanol ddefnydd a thechneg. Byddant yn dangos trafod medrus o ddefnyddiau a thechnegau. Byddant yn gallu dangos tystiolaeth o ymchwiliadau a chymariaethau effeithiol gydag ymagweddau artistiaid, crefftwyr a dylunwyr tuag at 3D ac yn defnyddio termau celf mewn ffyrdd gwahanol i drafod natur a phwrpas y gwaith. Bydd tystiolaeth eu hymchwil yn dod ar ffurf casgliad o wybodaeth anodedig o bedair ffynhonnell o leiaf, gyda nodiadau, anodiadau a brasluniau ochr yn ochr.

Bydd dysgwyr yn dangos annibyniaeth gynyddol a byddant yn gallu dilyn arddangosiadau i archwilio cyfryngau a defnyddiau 3D yn llwyddiannus gan ddangos sgil a dealltwriaeth. Byddant yn gallu cynhyrchu a datblygu eu syniadau eu hunain ar gyfer briff a roddwyd, gan gyfiawnhau eu penderfyniadau am eu syniad terfynol. Bydd y dystiolaeth y byddant yn ei chynhyrchu'n cynnwys amrywiaeth o syniadau datblygedig yn dangos brasluniau dylunio o wahanol safbwyntiau ochr yn ochr â darnau prawf neu faquettes a gwaith terfynol wedi eu gwneud yn fedrus. Byddant yn adolygu ac yn gwerthuso eu cynnydd gan ddefnyddio gwahanol ddulliau adborth gan roi tystiolaeth ar ffurf nodiadau, anodiadau neu drafodaethau wedi eu recordio gyda'u cynulleidfa o gleientiaid neu gyfoedion. Byddant yn defnyddio termau celf mewn ffordd wybodus a bydd eu gwaith ysgrifenedig yn dangos peth gallu i ddadansoddi.

Bydd dysgwyr sy'n gweithio i **Lefel 2 Rhagoriaeth** yn dangos eu bod yn cymryd risgiau, ymchwiliadau cychwynnol i iaith weledol 3D, gan ddefnyddio amrywiaeth o wahanol gyfuniadau o ddefnyddiau a thechnegau. Byddant yn cymharu manteision ac anfanteision gwahanol ddulliau, gan anodi eu canlyniadau. Byddant yn cynnal ymchwiliadau eang ac yn gwneud cymariaethau mewn perthynas ag ymagweddau artistiaid mewn cyfathrebu 3D a byddant yn trafod natur a phwrpas y gwaith mewn ffyrdd gwybodus.

Bydd dysgwyr yn arddangos dealltwriaeth yn eu barnau a hyder wrth ddefnyddio amrywiaeth eang o dermau celf. Byddant yn dangos ymagwedd ddychmygus a chreadigol tuag at gynhyrchu a datblygu syniadau i gwrdd â briff. Bydd y dystiolaeth o'u sgiliau wrth ddefnyddio cyfryngau a thechnegau 3D yn dod ar ffurf casgliadau helaeth o daflenni gwaith anodedig, syniadau dylunio dychmygus a gwaith bras arbrofol. Bydd y gwaith terfynol yn dangos sgiliau lefel uchel wrth gyfathrebu eu syniadau'n llwyddiannus a defnyddio gwahanol gyfuniadau o dechnegau 3D. Byddant yn gwneud gwerthusiad manwl o'u gwaith wrth iddo ddatblygu. Bydd dysgwyr yn cyflwyno eu hymchwiliadau, gan ddefnyddio adborth o wahanol ffynonellau.

Lefel 1

Bydd dysgwyr sy'n gweithio ar **Lefel 1** yn gallu gwneud tasgau arferol wrth archwilio a datblygu eu dealltwriaeth o iaith weledol 3D. Bydd ymchwiliadau dysgwyr i'r math o waith 3D y mae artistiaid yn ei gynhyrchu, eu pwrpas a ble i ddod o hyd i enghreifftiau yn gyfyngedig i ddwy neu dair enghraifft ar bapur ac yn ddigidol, efallai'n ffocysu ar un enghraifft.

Gellir asesu canfyddiadau dysgwyr drwy gyflwyniadau, nodiadau cefnogi sylfaenol, arsylwadau athrawon a thrafodaethau wedi'u recordio, yn hytrach na thrwy dasgau ysgrifenedig ffurfiol. Rhaid i ddysgwyr nodi sut y maent wedi cynnal asesiadau risg neu wedi cydymffurfio â gofynion iechyd a diogelwch stiwdio. Gallai'r rhain gael eu cofnodi drwy ddefnyddio templedi safonol. Bydd eu gwaith yn archwilio cyfryngau ac yn arbrofi gyda defnyddiau a thechnegau 3D yn gyfyngedig. Bydd ymateb y dysgwyr yn sylfaenol wrth gynhyrchu a datblygu eu syniadau eu hunain a bydd y dystiolaeth a gynhyrchir ganddynt yn gyfyngedig i un neu ddau o syniadau mewn brasluniau sylfaenol a darnau arbrofol. Byddant yn dangos tystiolaeth o adolygu eu cynnydd drwy nodiadau neu anodiadau syml neu drwy drafodaethau wedi eu recordio gyda'u cynulleidfa o gleientiaid neu gyfoedion.

Bydd defnydd dysgwyr o dermau celf yn gyfyngedig a gall tystiolaeth o'u nodiadau/trafodaethau fod drwy eiriau unigol, rhestrau neu ymadroddion yn hytrach na disgrifiadau.

Awgrymiadau ar gyfer aseiniadau

Mae'r tabl isod yn dangos rhaglen o amlinelliadau aseiniadau posibl sy'n cwmpasu'r meini prawf asesu. Arweiniad yw hwn, ac awgrymir bod canolfannau naill ai'n ysgrifennu eu haseiniadau eu hunain neu'n addasu unrhyw aseiniadau y byddwn ni'n eu darparu i gwrdd ag anghenion ac adnoddau lleol.

Meini prawf sy'n cael eu cwmpasu	Aseiniad	Senario	Tystiolaeth asesu
1A.1, 2A.LI1, 2A.T1, 2A.Rh1, 1B.2, 2B.LI2, 2B.T2, 2B.Rh2, 1B.3, 2B.LI3	Planed Werdd	Mae grŵp o artistiaid a dylunwyr yn derbyn briff i ddatblygu cysyniad ar gyfer arddangosfa. Rhaid iddyn nhw godi ymwybyddiaeth o effaith fyd-eang ailgylchu ar gyfer elusen amgylcheddol, er enghraifft drwy ddylunio stondinau arddangosfa, setiau, sesiynau cyflwyno a holi a delweddiadau (<i>visualisations</i>).	<p>Portffolio o ymchwiliadau 3D perthnasol i friff.</p> <p>Delweddu anodedig o'u gwaith archwilio eu hunain; ymchwiliadau i arferion proffesiynol.</p> <p>Ymchwil o nifer o ffynonellau gyda thystiolaeth mewn llyfrau braslunio, ffeiliau, nodiadau, taflenni gwaith anodedig.</p> <p>Cynlluniau prosiectau, hunanwerthuso parhaus o ran cynnydd.</p> <p>Datganiadau o arsylwadau athrawon mewn perthynas â:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sgiliau ymchwil, ansawdd y detholiad, cofnodi o ymchwil • nodiadau dysgwyr, anodiadau a barnau beirniadol s, cyfraniadau dysgwyr i drafodaethau, cyflwyniadau i gyfoedion/athro. <p>Datganiadau tyst athrawon ar y canlynol gan ddysgwyr:</p> <ul style="list-style-type: none"> • archwilio defnyddiau, technegau, prosesau ac arferion gwaith diogel a'r defnydd ohonynt; maquettes, darnau prawf, samplau • ansawdd syniadau • y gallu i ddewis a datblygu syniadau. <p>Sgiliau cyflwyno:</p> <ul style="list-style-type: none"> • trafodaethau tiwtorial • gwerthusiadau grwpiau cyfoedion • cyflwyniad interim o ddyluniadau • ymateb i adborth gan y gynulleidfa gleientiaid a/neu gyfoedion • arddangosfa neu arddangos gwaith.

Meini prawf sy'n cael eu cwmpasu	Aseiniad	Senario	Tystiolaeth asesu
1C.4, 2C.LI4, 2C.T3; 2C.Rh3, 1C.5, 2C.LI5, 2C.T4, 2C.Rh4	Sioe Arddangos Theatr	Mae grŵp o artistiaid a dylunwyr wedi cael eu comisiynu gan gwmni theatr. Rhaid iddyn nhw lunio syniadau set a chynhyrchu ar gyfer sioe arddangos o dalent actio ifanc.	<p>Portffolio cynhyrchiad yn cynnwys gwaith datblygu a chynllunio a ffotograffau (os oes angen) o'r gwaith 3D terfynol a chwestiynau adborth.</p> <p>Arsylwadau athro o'r canlynol gan ddysgwyr:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymateb i holiaduron ac adborth gan y gynulleidfa o gleientiaid a/neu gyfoedion • adolygu'r hunan a hunanwerthuso parhaus. <p>Cyflwyniadau a thrafodaethau grwpiau cyfoedion a sesiynau tiwtorial.</p> <p>Gwerthusiadau terfynol – ysgrifenedig/wedi'u recordio.</p> <p>Arddangosfa/arddangos gwaith terfynol gydag astudiaethau cefnogol.</p>

Uned 5: Datblygu Portffolio Celf a Dylunio

Lefel: **1 a 2**

Math o uned: **Dewisol arbenigol**

Oriau dysgu dan arweiniad: **30**

Dull asesu: **Mewnol**

Cyflwyniad i'r uned

O gychwyn eich cwrs celf a dylunio bydd angen i chi allu storio eich gwaith yn ddiogel er mwyn i chi gael cofnod cyflawn o'ch cynnydd, yn dangos eich sgiliau a'ch cyflawniad.

Drwy adeiladu portffolio byddwch yn trefnu ac yn cyflwyno eich gwaith gorau er mwyn i bobl eraill, er enghraifft athrawon, cyfoedion, cymedrolwyr allanol ac asiantaethau allanol megis pobl broffesiynol y diwydiant, allu deall eich syniadau creadigol a chydabod eich sgiliau technegol yn trafod cyfryngau ar draws gwahanol ddisgyblaethau celf a dylunio. Bydd yr uned hon yn datblygu eich sgiliau arddangos eich gwaith yn y ffordd orau drwy ddangos eich creadigrwydd a'ch sgiliau technegol.

Portffolio yw'r ffordd fwyaf uniongyrchol i artist, crefftwr neu ddylunydd ddangos ehangder ei waith i ddarpar gleientiaid neu gynulleidfaoedd eraill. Bydd angen i chi gadw cofnod cyfredol o'ch gwaith i arddangos gwybodaeth a sgiliau. Gall eich portffolio fod ar bapur a gallai gynnwys ymchwil, brasluniau, gwaith celf terfynol neu ffotograffau o waith celf. Yn gynyddol, mae artistiaid a dylunwyr yn defnyddio dulliau digidol i ddangos eu gwaith; er enghraifft, gallech uwchlwytho eich portffolio ar wefannau rhwydweithio cymdeithasol, gwefannau orielau neu gallech greu eich gwefan eich hun.

Bydd eich portffolio yn eich helpu i fynd ymlaen drwy eich cwrs presennol at y lefel nesaf. Bydd hefyd yn eich helpu i symud tuag at yrfa mewn celf a dylunio. Bydd eich gwaith ar gyfer yr uned hon yn eich helpu i storio a threfnu'r gwaith rydych wedi ei gynhyrchu ar gyfer unedau eraill. Mae'r uned hon yn rhoi'r cyfle i chi gyflwyno eich portffolio i bobl eraill, gan eich galluogi i rannu syniadau a chael adborth cefnogol.

Nodau dysgu

Yn yr uned hon byddwch yn:

- A archwilio pwrpas portffolio
- B llunio portffolio i gefnogi dilyniant
- C cyflwyno portffolio o waith i eraill.

Nodau dysgu a chynnwys yr uned

Beth sydd angen ei ddysgu
<p>Nod dysgu A: Archwilio pwrpas portffolio</p> <p>Sut i archwilio enghreifftiau o waith portffolio a gynhyrchwyd gan artistiaid a dylunwyr, ar bapur ac yn ddigidol.</p> <p>Y gwahanol fathau o bortffolios sy'n cael eu cynhyrchu gan artistiaid, crefftwyr a dylunwyr, e.e.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • llyfr brasluniau personol gyda delweddau o unrhyw waith sydd wedi cael ei ddatblygu i gam terfynol • portffolios seiliedig ar brosiectau, o bosibl yn ffocysu ar rôl unigolyn (os bu'n gweithio mewn tîm dylunio) • ffeil gynhyrchu gyda manylion y camau dylunio a chynhyrchu • llyfrynau gwerthu gyda gwybodaeth am yr artistiaid a'r dylunwyr a delweddau o'u gwaith • gwefannau gyda delweddau o waith, disgrifiadau o'r hyn a ysbrydolodd y gwaith a sut y cafodd darnau unigol eu gwneud • portffolio seiliedig ar gymhwyster yn darparu tystiolaeth ar gyfer unedau o fewn cymhwyster. <p>Archwilio pwrpas gwahanol bortffolios celf, crefft a dylunio drwy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wneud ymchwil i waith pobl eraill, er enghraifft eu syniadau a'u dylanwadau, eu sgiliau a'u technegau • ymchwilio i ddatblygiad syniadau a sgiliau • canfod sut y maen nhw'n cynllunio eu gwaith a'u sgiliau rheoli prosiect • dangos enghreifftiau gorau o waith terfynol. <p>Ble i ddod o hyd i enghreifftiau o bortffolios:</p> <ul style="list-style-type: none"> • amgueddfeydd, e.e. Amgueddfa Victoria ac Albert, Amgueddfa Genedlaethol Cymru • gwefannau orielau celf • portffolios a llyfrau braslunio artistiaid a dylunwyr lleol • dysgwyr sy'n dilyn cyrsiau celf a dylunio eraill • ar y we, e.e. YouTube, gwefannau colegau celf. <p>Sut mae cynnwys portffolios yn gwahaniaethu mewn perthynas â'u pwrpas. Manteision storio a hyrwyddo gwaith yn electronig. Sut mae rhai artistiaid a dylunwyr yn defnyddio tudalennau gwe personol neu wefannau rhwydweithio cymdeithasol, e.e. YouTube neu Facebook, i hyrwyddo eu gwaith.</p> <p>Sut mae pwrpasau gwahanol fathau o bortffolios yn cael eu hadlewyrchu yn eu cynnwys.</p> <p>Canfod tystiolaeth mewn portffolio i gwrdd â gofynion cwrs astudio.</p> <p>Prawf o wybodaeth a sgiliau i ddangos i gyflogwyr neu athrawon, tiwtoriaid a darlithwyr, er enghraifft mewn addysg uwch ac addysg bellach.</p> <p>Cyhoedduswyd ar gyfer busnesau, arddangosfeydd a gwerthiant posibl yr artistiaid.</p> <p>Pam mae hi'n bwysig cadw cofnodion o bob cyfeiriad cyd-destunol, yn cynnwys ar y we.</p> <p style="text-align: right;"><i>parhad</i></p>

Beth sydd angen ei ddysgu

Pam mae rhaid adolygu portffolios yn gyson.

Manteision portffolio electronig, e.e. hawdd i'w rannu'n fyd-eang, hawdd ei ddiweddarau.

Manteision portffolio papur, e.e. gall fod ar raddfa, dangos manylion arwyneb y gwaith yn dda.

Nod dysgu B: Llunio portffolio i gefnogi dilyniant**Dilyniant:**

- i gwrs arall
- i gyflogaeth
- ar gyfer datblygiad personol
- dysgu drwy adborth.

Sut i lunio portffolio digidol neu bortffolio papur neu gymysgedd o gynnwys papur ac electronig.

Beth allai fod yn y portffolio, e.e. llyfrau braslunio, taflenni gwaith, lluniadau, gwaith 2D terfynol, delweddau digidol o ddarnau 3D a darnau mawr neu gydweithredol, DVDau/CDau, gwefan o waith yn dangos:

- cynhyrchu syniadau: ffynonellau ysbrydoliaeth, mapiau meddwl syniadau, byrddau hwyliau
- brasluniau, gwaith bras, mânluniau, dalennau cyffwrdd ffotograffig
- ffotograffau o faquettes, modelau, darnau prawf, samplau
- cynlluniau megis rhestr o ddefnyddiau, cyllidebau, asesiadau risg
- clipiau fideo/sain
- adborth, all fod yn cynnwys taflenni sylwadau athrawon, asesiadau cyfoedion
- ffotograffau o'r gweithiau celf terfynol
- adolygiadau a gwerthusiadau.

Sut i drefnu portffolio, gan ystyried:

- y fformat (digidol neu bortffolio)
- y darnau gwaith i'w cynnwys
- trefn dangos y gwaith, e.e. gwaith wedi'i fynegeo yn nhrefn amser; gwaith yn cael ei ddangos dan benawdau unedau (Uned 1, Uned 2); gwaith yn cael ei ddangos yn ôl gweithgaredd (Ymchwil, Syniadau, Cynhyrchu)
- ansawdd ymddangosiad a golwg cyffredinol y portffolio

Y broses ddethol: pa ddarnau o waith ddylai gael eu dewis i'w rhoi yn y portffolio a pham?

Gwneud cofnodion ffotograffig: sut i dynnu ffotograffau o waith celf i ddangos graddfa, gwahanol safbwyntiau a manylion arwyneb.

Ymchwil i gefnogi portffolio, e.e.:

- sut y gellir defnyddio ymchwil i gefnogi dilyniant
- ydy'r ffynonellau ymchwil yn ddibynadwy?
- sut mae defnyddio ffynonellau annibynadwy yn effeithio ar bortffolio.

parhad

Beth sydd angen ei ddysgu

Coladu nodiadau ymchwil, brasluniau, lawrlwythiadau anodedig, holiaduron, ffotograffau, deunyddiau wedi eu casglu o ymweliadau i amgueddfeydd ac orielau, dadansoddiadau ymchwil.

Sut mae dod o hyd i waith, drwy dudalennu er enghraifft, rhestr gynnwys, mynegeion, anodiadau, dolenni.

Llyfryddiaeth a chyfeiriadau: sut i sicrhau bod pob ffynhonnell gwybodaeth yn cael ei ddyfynnu'n gywir ac yn gyson gan ddefnyddio dull Havard neu ddull dyfynnu arall wedi'i symleiddio.

Creu cynnwys deniadol a diddorol i'r llygaid – beth all wneud i'r portffolio edrych yn esthetig ysbrydoledig a phroffesiynol? e.e.:

- ansawdd cyffredinol y gwaith
- clawr neu daflen flaen sy'n gyffrous
- enw'n cael ei nodi'n glir
- dogfennau ysgrifenedig wedi eu gairbrosesu
- anodiadau mewn llawysgrifen y gellir ei ddarllen
- delweddau wedi eu gosod allan mewn trefn, wedi eu torri â gilotîn neu eu rhwygo'n fwriadol a'u gludo i mewn
- defnydd creadigol o wahanol fathau o bapur.

Beth sydd angen ei ddysgu**Nod dysgu C: Cyflwyno portffolio o waith i eraill****Sut i gyflwyno gwaith o'r portffolio i bobl eraill, e.e.:**

- grŵp cyfoedion mewn sesiwn feirniadu
- grwpiau bach megis rhieni mewn diwrnod agored neu ddysgwyr sy'n gobeithio dilyn y cwrs y flwyddyn nesaf
- unigolion, er enghraifft dylunydd, artist neu athro lleol.

Fformatau cyflwyno, e.e.:

- ar bapur – A1, A2, A3 neu fformat arall; fel arfer mae gwaith wedi ei gadw'n unigol mewn waledi plastig yn y portffolio
- llyfrau braslunio, DVDau/CDau a ffeiliau, sydd fel arfer yn cael eu cadw ym mhocedi'r portffolio
- gwaith digidol, allai gael ei storio mewn amrywiaeth o fformatau.

Gallai'r gwaith yn y portffolio:

- gael ei ddangos o fewn y portffolio i grwpiau bach neu unigolion
- gael ei arddangos ar fwrdd neu wal ar gyfer arddangosfa neu gyfweiliad
- fod yn gyflwyniad electronig ar gyfer arddangos neu gyfweiliad
- fod ar fewnrwyd ysgol neu goleg ar gyfer gwybodaeth, arddangosiad neu adborth.

Sut i baratoi i ofyn ac ateb cwestiynau ar y portffolio naill ai wyneb yn wyneb neu'n electronig.**Adborth, e.e.:**

- arolygon
- holiaduron
- grwpiau ffocws
- sesiynau tiwtorial
- cyfarfodydd cleientiaid
- siarad gyda'r cyhoedd.

Sut i baratoi defnyddiau cefnogi, e.e.:

- taflen
- dalenni gwybodaeth (*handouts*)
- crynodeb o gyflawniadau fel artist neu ddylunydd
- adroddiad anodedig yn defnyddio eich delweddau eich hun o'r portffolio

Gwerthuso a defnyddio adborth

Adnabod nodweddion allweddol i arddangos sgiliau.

Cynnwys portffolio at bwrpasau gwahanol, megis:

- cwrs lefel uwch
- cyflogaeth
- arddangos gwaith ar gyfer asesiad terfynol
- adolygiad interim o gynnydd
- cyflwyno gwaith i gynulleidfaoedd mewn ymateb i friff.

Meini prawf asesu

Lefel 1	Lefel 2 Llwyddo	Lefel 2 Teilyngdod	Lefel 2 Rhagoriaeth
Nod dysgu A: Archwilio pwrpas portffolio			
1A.1 Nodi dau bortffolio papur a dau bortffolio digidol o waith pobl eraill, gan nodi eu prif bwrpas.	2A.L11 Disgrifio pwrpas amrywiaeth o waith portffolio papur a digidol gan bobl eraill, gan gyfeirnodir dulliau a ddefnyddir.	2A.T1 Cymharu amrywiaeth eang o enghreifftiau o waith portffolio papur a digidol gan bobl eraill, gan ddisgrifio manteision ac anfanteision y ddau fath.	2A.Rh1 Dadansoddi a chymharu amrywiaeth eang o enghreifftiau o waith portffolio papur a digidol gan bobl eraill, gan werthuso manteision ac anfanteision hyrwyddo gwaith mewn fformatau gwahanol.
Nod dysgu B: Llunio portffolio i gefnogi dilyniant			
1B.2 Llunio eich portffolio gwaith eich hun i gefnogi dilyniant, mewn pedair disgyblaeth, gan ddangos cynllunio a threfnu sylfaenol.	2B.L12 Llunio eich portffolio eich hun i gefnogi dilyniant, gan arddangos amrediad o wahanol ddefnydd o gyfryngau a thechnegau, a dangos dethol a threfnu.	2B.T2 Llunio eich portffolio eich hun i gefnogi dilyniant, gan arddangos amrediad eang o wahanol ddefnydd o gyfryngau a thechnegau, a dangos dethol a threfnu effeithiol.	2B.Rh2 Llunio portffolio cynhwysfawr, yn arddangos defnydd creadigol o gyfryngau ac amrywiaeth eang o dechnegau, a dangos dethol a threfnu wedi'u barnu'n dda.

Lefel 1	Lefel 2 Llwyddo	Lefel 2 Teilyngdod	Lefel 2 Rhagoriaeth
Nod dysgu C: Cyflwyno portffolio o waith i eraill			
1C.3 Cyflwyno eich portffolio gwaith eich hun i eraill a chofnodi adborth. #	2C.LI3 Cyflwyno eich portffolio eich hun yn briodol i eraill gan adolygu adborth. #	2C.T3 Dethol a chyflwyno eich portffolio eich hun yn gymwys i eraill, gan esbonio adborth. #	2C.Rh3 Creu cyflwyniad dychmygus a meddylgar o'u gwaith portffolio eich hun i eraill, gan werthuso adborth. #

*Cyfle i asesu sgiliau mathemategol

#Cyfle i asesu sgiliau Cymraeg

Gweler *Atodiad E* am ddiffiniadau o dermau a ddefnyddir yn y grid meini prawf asesu.

Arweiniad i athrawon

Adnoddau

Er mwyn datblygu a chynhyrchu portffolio cynhwysfawr o waith, bydd angen i ddysgwyr allu gael gafael ar bob maes a deunydd sy'n berthnasol i'r unedau y maent wedi eu dewis. Bydd angen gofod stiwdio arnynt a byrddau mawr i gynllunio, paratoi a llunio eu phortffolios. Bydd angen cyfleusterau torri a mowntio arnynt hefyd, ynghyd ag amrediad o gardiau a phapurau ar gyfer mowntio a chyflwyno eu gwaith.

Bydd angen gofod storio diogel ar ddysgwyr ar gyfer eu portffolios gan y byddant yn parhau i'w diwygio a'u datblygu dros gyfnod y cwrs. Mae'r defnydd o'r rhyngryd er mwyn gwneud ymchwil a'r defnydd o gamerâu digidol i gofnodi eu gwaith yn hanfodol, ynghyd â chyfrifiaduron ar gyfer gairbroesu a meddalwedd dylunio ar gyfer mireinio a datblygu delweddau. Bydd angen argraffwyr a chyfleusterau llungopïo ar ddysgwyr hefyd ar gyfer atgynhyrchu delweddau dethol. Mae cael gafael ar amrywiaeth eang o gyhoeddiadau celf cyfoes a hanesyddol hefyd yn hanfodol.

Canllaw asesu

Caiff yr uned hon ei hasesu'n fewnol gan y ganolfan a'i dilysu'n allanol gan Pearson. Darllenwch y canllaw hwn ochr yn ochr ag *Adran 8: Asesu mewnol*.

Lefel 2

Bydd dysgwyr sy'n gweithio i **Lefel 2 Llwyddo** yn dangos tystiolaeth o ymchwiliadau i bwrpas o leiaf ddwy neu dair enghraifft o bortffolios papur a digidol. Bydd eu hymatebion yn ddisgrifiadol yn bennaf, gyda nodiadau, sganiau a chopïau wedi eu casglu i ddangos eu dewis o artistiaid, crefftwyr a dylunwyr. Bydd eu dealltwriaeth o fanteision ac anfanteision portffolio digidol yn cael ei dangos mewn amlinelliad cryno neu drafodaeth wedi ei recordio gyda'u cyfoedion. Dylai tystiolaeth i gefnogi eu dealltwriaeth o ddilyniant fod yn eu harchwiliadau ymchwil a nodiadau i gyd-fynd, ynghyd â chynlluniau a brasluniau anodedig i ddatblygu detholiad a threfn eu portffolio eu hunain. Bydd dysgwyr yn dewis dulliau priodol i gyflwyno gwaith gweledol ac ysgrifenedig i gynulleidfaoedd. Byddant yn defnyddio termau celf wrth ddisgrifio a chyfiawnhau eu dewisiadau portffolio a byddant yn creu ac yn defnyddio amrediad o ddeunyddiau i gefnogi eu cyflwyniadau. Gallai tystiolaeth ar gyfer adolygu eu cyflwyniadau fod ar ffurf holiadur syml i ddarparu adborth.

Bydd dysgwyr sy'n gweithio i **Lefel 2 Teilyngdod** yn dangos tystiolaeth o ymchwiliadau effeithiol a chymariaethau rhwng o leiaf ddwy neu dair enghraifft o bortffolios papur a digidol. Bydd eu hymatebion yn ddisgrifiadol, gan ddangos peth gallu i ddadansoddi yn eu casgliad o ddarnau ysgrifenedig, nodiadau, sganiau a chopïo i arddangos eu dewis o artistiaid, crefftwyr a dylunwyr a'u dealltwriaeth o fanteision ac anfanteision portffolio digidol. Bydd eu portffolio'n dangos tystiolaeth o ddethol a threfnu effeithiol. Dylai tystiolaeth i gefnogi eu dilyniant fod yn eu hymchwiliadau ymchwil a nodiadau i gyd-fynd, ynghyd â chynlluniau cymwys a brasluniau anodedig i ddatblygu'r dewis a threfn eu portffolio eu hunain. Bydd tystiolaeth bellach o dealltwriaeth i'w gweld yn eu cyflwyniadau hyderus o'u portffolios, gan eu bod yn gallu tynnu ar wybodaeth gefndir gyda pheth argyhoeddiad a'u bod wedi paratoi'n dda. Bydd dysgwyr yn defnyddio termau celf yn effeithiol, gan gyfiawnhau a dadansoddi eu dewisiadau portffolio. Byddant yn creu amrediad effeithiol o ddeunyddiau cefnogi ac yn eu defnyddio i ysgogi eu cynulleidfa. Gallai tystiolaeth ar gyfer adolygu eu cyflwyniadau ddod drwy amrywiaeth o ddulliau adborth fel sydd wedi eu rhestru yn yr adran gynnwys

Bydd dysgwyr sy'n gweithio i **Lefel 2 Rhagoriaeth** yn gweithio'n annibynnol i ymchwilio i bortffolios pobl eraill, eu dewis a'u gwerthuso. Byddant yn arddangos dealltwriaeth yn eu barnau a hyder wrth ddefnyddio amrywiaeth eang o dermau celf. Byddant yn dethol, trefnu a chynhyrchu eu portffolio'n ddychmygus ac yn greadigol. Bydd tystiolaeth o'u sgiliau yn y defnydd o gyfryngau a thechnegau i'w gweld yn amrediad y gwaith a ddewiswyd. Bydd eu cyflwyniadau wedi eu cynhyrchu'n feddylgar, a byddant yn gwneud gwerthusiad manwl o'u gwaith gan ddefnyddio amrediad helaeth o dulliau adborth fel sydd wedi eu rhestru yn yr adran gynnwys.

Lefel 1

Bydd dysgwyr sy'n gweithio i **Lefel 1** yn gallu gwneud tasgau arferol wrth gasglu gwybodaeth am artistiaid, crefftwyr a dylunwyr drwy archwilio eu portffolios. Bydd ymchwiliadau dysgwyr i'r math o bortffolios y mae artistiaid, crefftwyr a dylunwyr yn eu cynhyrchu, eu pwrpas a ble i ddod o hyd i enghreifftiau yn gyfyngedig i ddwy neu dair enghraifft o waith portffolio ar bapur ac yn ddigidol, ac efallai'n ffocysu ar un enghraifft. Gellir asesu canfyddiadau drwy gyflwyniadau, nodiadau cefnogi sylfaenol, arsylwadau athrawon a thrafodaethau wedi'u recordio, yn hytrach na thrwy dasgau ysgrifenedig ffurfiol. Bydd y dysgwyr yn dangos tystiolaeth o lefel sylfaenol wrth ddewis a datblygu eu portffolio eu hunain a bydd eu dealltwriaeth o ddilyniant yn gyfyngedig. Bydd ganddynt gynlluniau cyfyngedig i gefnogi cyflwyniad eu portffolio a bydd eu gallu i ddefnyddio dulliau adborth, er enghraifft drwy gyfrwng holiadur syml, yn sylfaenol. Bydd eu defnydd o dermau'n gyfyngedig a gall eu nodiadau/trafodaethau fod yn gyfyngedig i restrau yn hytrach na disgrifiadau.

Awgrymiadau ar gyfer aseiniadau

Mae'r tabl isod yn dangos rhaglen o amlinelliadau aseiniadau posibl sy'n cwmpasu'r meini prawf asesu. Arweiniad yw hwn, ac awgrymir bod canolfannau naill ai'n ysgrifennu eu haseiniadau eu hunain neu'n addasu unrhyw aseiniadau y byddwn ni'n eu darparu i gwrdd ag anghenion ac adnoddau lleol.

Meini prawf sy'n cael eu cwmpasu	Aseiniad	Senario	Tystiolaeth asesu
1A.1, 2A.LI1, 2A.T1, 2A.Rh1	Portffolios sy'n Ysbrydoli	Daw grŵp o ddylunwyr at ei gilydd i rannu eu portffolios, sy'n cynnwys dalenni A1 mowntiedig, gwefannau, delweddiadau, cynnyrch graffig ac aps symudol. Mae dylunydd graffig yn arwain trafodaeth grŵp ar bwrpas eu portffolio.	<p>Recordiad fideo o'r drafodaeth gyda chefnogaeth nodiadau dysgwyr unigol.</p> <p>Datganiadau tystion.</p> <p>Taflenni arsylwi.</p> <p>Sesiynau tiwtorial.</p> <p>Trafodaethau grwpiau cyfoedion.</p> <p>Dyfyniadau anodedig o waith portffolio artistiaid a dylunwyr eraill.</p> <p>Casgliadau anodedig o gopiâu wedi eu printio o waith portffolio artistiaid.</p> <p>Darn o dâp sain neu fideo lle mae dysgwyr yn disgrifio neu'n esbonio pwrpas a chynnwys gwaith portffolio artistiaid a dylunwyr eraill.</p> <p>Dyddiadur/blog yn rhoi sylwadau ar waith portffolio a welwyd yn ystod ymweliadau gan artistiaid/dylunwyr ac i ardaloedd gwaith celf a chrefft neu orielau ac amgueddfeydd.</p>

Meini prawf sy'n cael eu cwmpasu	Aseiniad	Senario	Tystiolaeth asesu
1B.2, 2B.LI2, 2B.T2, 2B.Rh2	Fy Mhortffolio	<p>Mae ysgol leol am i'w disgyblion Blwyddyn 9 ddeall gofynion cwrs 14+ mewn celf a dylunio.</p> <p>Mae grŵp o fyfyrwyr dylunio'n derbyn gwahoddiad i ddewis portffolio gwaith addas i'w ddangos i'r disgyblion Blwyddyn 9. Maen nhw'n ystyried materion megis y ffyrdd gorau o arddangos y gwaith i grŵp o ryw 60 o ddisgyblion, gyda pheth o'r gwaith ar raddfa fach.</p>	<p>Portffolios dysgwyr unigol.</p> <p>Cynlluniau a datblygiad deunydd cyhoeddusrwydd cefnogol wedi'i argraffu: brasluniau, nodiadau, allbrintiau, arbrofion, gwaith bras, anodiadau, nodiadau, rhestrau, trafodaethau, datganiadau tystion, taflenni cofnodi arsylwadau.</p> <p>Portffolio papur yn cynnwys fformatau digidol, e.e. CD ROM, DVD, gyriant USB.</p> <p>Portffolio digidol gyda chefnogaeth deunyddiau papur, e.e. llyfrau braslunio.</p>
1C3, 2C.LI3, 2C.T3, 2C.Rh3	Arddangosfa Olaf	<p>Mae grŵp o ddylunwyr yn cyflwyno gwahanol agweddau o'u portffolios i grwpiau o fyfyrwyr i hyrwyddo ymagweddau tuag at dylunio graffig a 3D cyfoes. Mae'r gwaith yn cynnwys brasluniau cychwynnol, adborth gan gleientiaid, gwaith datblygu a'r canlyniadau terfynol.</p>	<p>Gwerthusiadau.</p> <p>Ffotograffau o arddangosfeydd neu arddangosiadau diwedd blwyddyn.</p> <p>Recordiadau fideo neu sain o gyflwyniad.</p> <p>Adolygiadau cyfoedion a grŵp.</p> <p>Datganiad tyst gan athro'n nodi'r hyder sy'n sail i'r cyflwyniad.</p> <p>Holiaduron a ffurflenni arolwg i gael adborth ar gyflwyniadau portffolio.</p> <p>Cofnod ysgrifenedig neu glyweledol o adborth.</p> <p>Cofnod ysgrifenedig neu glyweledol o werthusiad.</p>

Uned 6: Ymchwilio i Gyfeiriadau Cyd-destunol mewn Celf a Dylunio

Lefel: **1 a 2**

Math o uned: **Dewisol arbenigol**

Oriau dysgu dan arweiniad: **30**

Dull asesu: **Mewnol**

Cyflwyniad i'r uned

Sut mae artistiaid, dylunwyr a chrefftwyr yn cael eu dylanwadu gan y byd y maen nhw'n byw ynndo?

Yn yr uned hon byddwch yn ymchwilio i ymarfer celf, crefft a dylunio hanesyddol a chyfoes, yn archwilio sut mae artistiaid, crefftwyr a dylunwyr yn gweithio fel unigolion neu fel rhan o fudiad neu ddiwylliant allweddol. Byddwch yn canfod sut mae gwaith o'r gorffennol wedi dylanwadu ar ddylunio cyfoes. Bydd hyn yn ddefnyddiol iawn i chi gan y byddwch yn gallu defnyddio eich canfyddiadau hanesyddol a chyfoes i ysbrydoli eich gwaith. Mae llawer o ffyrdd cyffrous i chi gofnodi a chyfeirnoddi eich canfyddiadau drwy ysgrifennu, ffotograffiaeth, darlunio neu drwy gyflwyniadau llafar. Bydd eich sgiliau ymchwil sy'n datblygu, gan chwilio ffynonellau cynradd mewn siopau, amgueddfeydd ac orielau neu gan ymarferwyr, yn rhoi manau cychwyn i chi ganfod deunyddiau ffynonellau eilaidd o lyfrau, cylchgronau, cyfnodolion a'r rhyngwyd.

Mae gwaith celf, crefft a dylunio newydd yn aml yn cael ei greu drwy ddatblygu syniadau pobl eraill o'r gorffennol a'u gosod yng nghyd-destun heddiw. Mae hyn yn rhan o newid diwylliannol ac mae'n ein helpu i weld y byd mewn ffyrdd newydd a chyffrous. Mae'r Fonesig Vivienne Westwood yn ceisio ysbrydoliaeth am eu dyluniadau o amrywiaeth o ffynonellau, o beintiadau Rhamantaidd Ffrainc yr ail ganrif ar bymtheg i dardan draddodiadol yr Alban a Gothig tywyll y cyfnod pync. Dywedodd Lucian Freud, 'Dwi'n mynd i orielau (i astudio gwaith pobl eraill) pan dwi'n sâl.' Roedd yn golygu y byddai'n chwilio am ddulliau peintwyr eraill am ysbrydoliaeth pan fyddai angen help arno ynghylch ei waith celf.

Drwy astudio gweithiau creadigol, byddwch yn codi eich ymwybyddiaeth o faterion moesegol, moesol, cymdeithasol, diwylliannol ac amgylcheddol.

Nodau dysgu

Yn yr uned hon byddwch yn:

A ymchwilio i ymarfer celf, crefft a dylunio hanesyddol a chyfoes

B archwilio enghreifftiau celf, crefft a dylunio sy'n berthnasol i'ch gwaith eich hun.

Nodau dysgu a chynnwys yr uned

Beth sydd angen ei ddysgu
Nod dysgu A: Ymchwilio i ymarfer celf, crefft a dylunio hanesyddol a chyfoes
<p>Ymchwilio i fudiadau allweddol, e.e.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • artistiaid hanesyddol a chyfoes, arddulliau, ysgolion ac unigolion • diwylliannau (gorllewinol, anorllewinol, tebygrwydd, gwahaniaethau) • gweithiau penodol • o gyd-destun ehangach (gwyddoniaeth, technoleg, gwleidyddiaeth). <p>Ffactorau mewn cynhyrchu creadigol, e.e.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • economaidd • cymdeithasol • defnyddiau, technegau, prosesau. <p>Sut mae elfennau ffurfiol yn cael eu defnyddio yng ngwaith pobl eraill:</p> <ul style="list-style-type: none"> • i gyfathrebu syniadau • i gyfathrebu teimladau. <p>Ffynonellau gwybodaeth ar ddatblygiadau celf a dylunio hanesyddol, e.e.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cofnodion arddangosfeydd, amgueddfeydd, cyfnodolion, dyddiaduron, bywgraffiadau, llyfrau braslunio, dogfennau, llyfrau, printiau, ffilm. <p>Ffynonellau gwybodaeth ar ddatblygiadau celf a dylunio cyfoes e.e.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • arddangosfeydd cyfredol a diweddar, sioeau, artistiaid sy'n fyw, dylunwyr, crefftwyr, digwyddiadau, orielau, amgylchedd gweledol, agoriadau, adroddiadau, cyhoeddiadau, comisiynau, cyfrifon, contractau, storiâu newyddion, cyhoeddiadau, ffrydiau, blogiau, cyfnodolion, gwefannau, tiwtorialau. <p>Dyma rai enghreifftiau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • archwilio gwaith unigolion neu grwpiau o artistiaid, crefftwyr a dylunwyr o fewn cyfnod, mudiad neu ddiwylliant penodol • cofnodi'r arddull a'r technegau a ddefnyddiwyd i gyfathrebu syniadau'r artistiaid a ddewiswyd • disgrifio'r defnyddiau a'r prosesau a ddefnyddiwyd i greu eich gwaith eich hun • cyfeirnodu ffynonellau'r ymchwil. <p>Celf, crefft a dylunio hanesyddol a chyfoes, e.e.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mudiadau, e.e. Y Dadeni, Celf Deco, Celf a Chrefft, Bauhaus, Celf Tsieineaidd, Celfyddyd Bop, graffiti trefol, Moderniaeth, Swrealaeth, dylunio posterïr 20fed ganrif, celf rhyfel, ffotograffiaeth ffasiwn, Argraffiadaeth • artistiaid a dylunwyr unigol, e.e. Andy Warhol, Banksy, Neville Brody, Leonardo da Vinci, Mario Testino, Henry Moore, Pablo Picasso, Coco Chanel, Jasper Conran, Milton Glaser. <p style="text-align: right;"><i>parhad</i></p>

Beth sydd angen ei ddysgu**Adolygu dylanwad mudiadau mawr ar ddylunio cyfoes, e.e.:**

- sut mae Celf Deco wedi dylanwadu ar ddylunio mewnol cyfoes
- sut mae diwylliant y Navajo wedi dylanwadu ar ffasiwn cyfoes a dodrefn meddal mewnol
- sut mae Coco Chanel wedi dylanwadu ar ddyluniad dillad dydd cyfoes
- sut mae portreadau printio â sgrin sidan allan o iawn luniad Andy Warhol wedi dylanwadu ar ddylunwyr graffig.

Disgrifio dylanwad mudiadau ac unigolion ar draws disgyblaethau, e.e.:

- sut mae lliwiau a phatrymau a ddefnyddiwyd yn nhoriadau papur enwog Matisse wedi dylanwadu ar ddylunio ffasiwn
- sut mae hysbysebu'n cael ei ddylanwadu gan ffilm a ffotograffwyr, e.e. yr hysbysebion cywraïn sy'n cael eu dangos mewn sinemâu.

Nod dysgu B: Archwilio enghreifftiau celf, crefft a dylunio sy'n berthnasol i'ch gwaith eich hun**Sut i archwilio gwahanol gelf, crefft a dylunio sy'n berthnasol i waith y dysgwr, e.e.:**

- defnyddio ffynonellau cynradd (celfweithiau, peintiadau, printiau, gwaith sgrin, ffotograffau, arteffactau, oriel, gweithdy, ymweliadau, amgueddfeydd, artistiaid/pobl broffesiynol ar ymweliad)
- defnyddio ffynonellau eilaidd (atgynyrchiadau, copïau, llyfrau, cylchgronau, cyfnodolion, ffynonellau rhyngwyd)
- gweithio gydag ymarferwyr proffesiynol ar ymweliad, ymweld ag orielau, amgueddfeydd ac arddangosfeydd i gynhyrchu syniadau prosiect
- gwneud cysylltiadau gyda gwaith pobl eraill o'r gorffennol a'r presennol
- ymchwilio celfwaith perthnasol o wahanol ddisgyblaethau.

Gwneud sylwadau ar waith gan artistiaid, crefftwyr a dylunwyr, e.e.:

- beth sy'n gwneud y gwaith yn ddiddorol/yn ddeniadol/yn emosiynol
- defnyddio termau celf i ddisgrifio darn o gelfwaith a ddewiswyd, megis yr elfennau ffurfiol y mae'r artist wedi eu defnyddio i gyfathrebu emosiwn
- yn cynnwys peth o gefndir y celfwaith neu'r artist, pa bryd y cafodd y gwaith ei wneud a'r defnydd a ddefnyddiwyd
- gwneud nodiadau cryno ar ddulliau artistiaid neu gael eu harsylwi mewn trafodaethau.

parhad

Beth sydd angen ei ddysgu**Sut i gofnodi o waith artistiaid wrth edrych ar ddelweddau, er enghraifft mewn oriel neu ar sioe sleidiau neu mewn ymchwil i ddeunydd print, e.e.:**

- cymryd rhan i ddechrau mewn trafodaeth dosbarth neu grŵp i archwilio ffyrdd y gallech ddefnyddio rhai o ddulliau'r artistiaid yn eich gwaith eich hun
- trafod sut mae artistiaid yn defnyddio iaith weledol, defnyddiau a chyfryngau i gyfathrebu eu syniadau, gan ddefnyddio taflenni annog neu pro formas efallai.
- rhoi cynnig ar ddulliau artistiaid yn eich gwaith eich hun
- archwilio strwythur gwaith artistiaid dethol, er enghraifft defnyddio brasluniau llinell syml a blociau o dŵn i gyfathrebu nodweddion 3D
- rhestru lliwiau a ddefnyddiwyd gan yr artist sy'n rhoi naws benodol i'r ddelwedd a rhoi cynnig ar yr un cymysgedd lliwiau yn eich gwaith eich hun.

Sut i archwilio delweddau celf a dylunio i helpu i ddatblygu eich syniadau prosiect eich hun, e.e.:

- beth, pryd, ble, sut, pam – disgrifio'r gwaith, pryd a ble y cafodd ei gynhyrchu, y technegau a ddefnyddiwyd, cefndir, manylion perthnasol, cynhyrchiad creadigol a pham eich bod wedi ei ddewis
- dadansoddi elfennau ffurfiol – llinell, siâp a lliw y mae'r artist wedi'u defnyddio i gyfathrebu ei fwriad
- defnyddio sgiliau yn y defnydd o elfennau ffurfiol wrth ddisgrifio a dadansoddi'r iaith weledol sy'n cael ei defnyddio gan bobl eraill
- defnyddio'r defnyddiau a'r prosesau sy'n cael eu defnyddio gan artistiaid a ddewiswyd yn, er enghraifft, eich gwaith bras, darnau prawf a maquettes eich hun.
- dangos sut mae eraill yn defnyddio iaith weledol – cyfathrebu syniadau, gwybodaeth, teimpladau a bwriad creadigol – i ddal nodweddion cyfansoddiad megis cydbwysedd a harmoni neu gyferbyniad a drama.
- dangos sut y byddwch yn defnyddio defnydd eich dewis artist o elfennau ffurfiol a iaith weledol yn eich gwaith eich hun sy'n datblygu drwy wneud brasluniau bras, creu darnau sampl, allbrintiadau digidol cynnar, byrddau stori.

Sut i gofnodi ymchwil drwy ddulliau gweledol ac ysgrifenedig, e.e.:

- paratoi holiaduron cyfweld ar gyfer ymarferwyr ac asiantaethau allanol ar ymweliad
- cofnodi gwybodaeth gyda nodiadau, canlyniadau holiaduron neu dapiau fideo o gyfweliadau gydag ymarferwyr ac eraill, amgueddfeydd lleol neu guradwyr orielau celf
- gwneud brasluniau gyda nodiadau o ymweliadau ag orielau, gweithdai neu amgueddfeydd
- tynnu lluniau, casglu delweddau gweledol printiedig (cardiau post, taflenni)
- anodi o ffynonellau a ddewiswyd, wedi eu hamlygu (fideo, CD ROM, gwefannau, cronfeydd data, llungopiâu neu sganiau o lyfrau, cylchgronau, cyfnodolion)
- coladu ymchwil a gwybodaeth gyd-destunol o ymweliadau a ffynonellau eraill mewn, er enghraifft, llyfrau braslunio, ffeiliau, ffolderi ac o bosibl ochr yn ochr â'ch ymateb eich hun i friffiau prosiect ar draws y cwrs.

Beth sydd angen ei ddysgu

Sut y gall syniadau celf a dylunio hyrwyddo materion moesegol, moesol, diwylliannol ac amgylcheddol a sut y gallech hyrwyddo rhai o'r materion hyn yn eich gwaith eich hun. e.e.:

- ymateb i friff dylunio am faterion amgylcheddol yn edrych ar ddyluniadau cyfoes ar gadwraeth ynni, ailgylchu ac olion troed carbon
- dylunio poster hyrwyddo ar faterion cymdeithasol yn edrych ar ddyluniadau cyfoes, e.e. ar gamddefnyddio cyffuriau.

Sut i gyfeirnoddi ymchwil, gan ddatgan yn gryno:

- ffynhonnell yr wybodaeth, megis yr amgueddfa neu'r oriel lle gwelwyd y gwaith, y wefan neu deitl ac awdur y llyfr.

Meini prawf asesu

Lefel 1	Lefel 2 Llwyddo	Lefel 2 Teilyngdod	Lefel 2 Rhagoriaeth
Nod dysgu A: Ymchwilio i ymarfer celf, crefft a dylunio hanesyddol a chyfoes			
1A.1 Nodi gwaith un ymarferydd celf a dylunio hanesyddol ac un cyfoes.	2A.LI1 Nodi ac anodi o leiaf bedair enghraifft o waith gan ddau fudiad hanesyddol.	2A.T1 Ymchwilio i amrediad eang o ymarfer hanesyddol a chyfoes gan wahanol fudiadau, gan gofnodi canfyddiadau ac anodi ffynonellau.	2A.Rh1 Dadansoddi amrediad eang o ymarfer hanesyddol a chyfoes gan wahanol fudiadau, gan werthuso canfyddiadau a ffynonellau.
1A.2 Cofnodi delweddau a ddewiswyd i ddangos syniadau, defnyddiau, arddull a phrosesau artistiaid.	2A.LI2 Disgrifio effaith dau fudiad mawr ar gelf, crefft a dylunio cyfoes.	2A.T2 Esbonio dylanwadau mudiadau hanesyddol a chyfoes a ddewiswyd.	2A.Rh2 Dadansoddi dylanwadau mudiadau hanesyddol a chyfoes a ddewiswyd.
Nod dysgu B: Archwilio enghreifftiau celf, crefft a dylunio sy'n berthnasol i'ch gwaith eich hun			
1B.3 Cofnodi o leiaf ddwy enghraifft o gelf, crefft a dylunio sy'n berthnasol i'ch gwaith eich hunain, gan nodi'r rhesymau dros y dewis. #	2B.LI3 Dewis a chofnodi o leiaf bedair enghraifft o gelf, crefft a dylunio o ddau fudiad, gan ddisgrifio sut y maent yn perthyn i'ch gwaith eich hun. #	2B.T3 Ymchwilio i amrywiaeth eang o enghreifftiau o gelf, crefft a dylunio a'u cofnodi, gan archwilio ffyrdd y maent yn perthyn i'ch gwaith a'ch bwriadau eich hun. #	2B.Rh3 Ymchwilio i amrywiaeth eang o enghreifftiau o gelf, crefft a dylunio a'u cofnodi, gan ddadansoddi'r ffyrdd gwahanol y maent yn perthyn i'ch gwaith a'ch bwriadau eich hun. #

*Cyfle i asesu sgiliau mathemategol

#Cyfle i asesu sgiliau Cymraeg

Gweler *Atodiad E* am ddiffiniadau o dermau a ddefnyddir yn y grid meini prawf asesu.

Arweiniad i athrawon

Adnoddau

Yr adnoddau arbennig angenrheidiol ar gyfer yr uned hon yw detholiad helaeth o wybodaeth ar gelf, crefft a dylunio hanesyddol a chyfoes o amrywiaeth eang o ffynonellau. Byddai ystafell ddosbarth neu ofod stiwdio sy'n cynnig cwrpas i ddangos amrywiaeth o ddarlithoedd darluniadol gydag adnoddau arbenigol ymarferol yn ddefnyddol.

Mae'r gallu i ddefnyddio offer recordio digidol, y rhyngwyd a deunydd print yn hanfodol ar gyfer ymchwil a chyflwyniadau.

Canllaw asesu

Caiff yr uned hon ei hasesu'n fewnol gan y ganolfan a'i dilysu'n allanol gan Pearson. Darllenwch y canllaw hwn ochr yn ochr ag *Adran 8: Asesu mewnlol*.

Lefel 2

I gyflawni **Lefel 2 Llwyddo** rhaid i'r dystiolaeth a gynhyrchir ddangos fod y dysgwr yn gallu casglu a chofnodi o wybodaeth ar enghreifftiau hanesyddol a chyfoes o waith eraill gan ddefnyddio nodiadau cryno gyda delweddau. Daw'r dystiolaeth ar gyfer hyn drwy frasluniau ac astudiaethau gyda nodiadau neu anodiadau i'w cefnogi gan ddefnyddio terminoleg cywir.

Efallai y bydd rhaid i athrawon ddefnyddio datganiadau tystion neu fideo i roi tystiolaeth am allu dysgwyr i drafod ffyrdd y gwnaeth eu dewis artistiaid, crefftwyr neu ddylunwyr ddefnyddio iaith weledol. Gallai hyn gynnwys cyfraniadau at sioeau sleid a thrafodaethau grŵp. Ar y lefel hon, bydd dysgwyr yn arddangos cymhwyster yn eu harchwiliadau o waith pobl eraill a byddant yn gallu dewis yn briodol syniadau, iaith weledol, defnyddiau a phrosesau gafodd eu defnyddio i hysbysu eu gwaith eu hunain, gan roi sylwadau ar y rhesymau dros y dewis gan ddefnyddio termau arbenigol. Bydd dysgwyr yn gallu disgrifio sut y mae eu gwaith eu hunain wedi cael ei ddylanwadu gan y gwaith y maent wedi ei astudio gan ddangos peth sgîl wrth archwilio'r berthynas rhwng eu syniadau a'r defnydd o gyfryngau a rhai eu dewis gelfwaith.

I gyflawni **Lefel 2 Teilyngdod** rhaid i'r dystiolaeth a gynhyrchir ddangos fod y dysgwr yn gallu dethol a chofnodi o amrediad o wybodaeth o'u hymchwil ar artistiaid hanesyddol a chyfoes, gan anodi eu dewis ddelweddau i greu amrywiaeth o ymatebion gwybodus. Byddant yn archwilio amrediad o waith gan bobl eraill fel ysbrydoliaeth wrth ymchwilio a datblygu eu gwaith eu hunain yn greadigol. Daw tystiolaeth o ymchwil dysgwyr drwy gyfuniad o astudiaethau gweledol ysgrifenedig ac archwiliadol megis datganiadau, brasluniau a nodiadau a llyfrau braslunio a thafenni gwaith anodedig. Byddant yn defnyddio barnau personol wrth wneud sylwadau am y gwaith gafodd ei astudio a sut y cafodd ei wneud, ar amrediad o enghreifftiau hanesyddol a chyfoes o waith pobl eraill, gan ddangos dealltwriaeth ddisgrifiadol yn bennaf ond yn gynyddol ddadansoddiadol.

Bydd dysgwyr yn defnyddio iaith weledol yn fedrus ac yn effeithiol wrth gofnodi o ddelweddau pobl eraill, mewn amrywiaeth o gyd-destunau, a byddant yn gallu archwilio'r berthynas rhwng eu syniadau a'r defnydd o gyfryngau a rhai eu dewis gelfwaith gyda pheth sgîl ac annibyniaeth.

I gyflawni **Lefel 2 Rhagoriaeth** rhaid i'r dystiolaeth a gynhyrchir ddangos fod y dysgwr yn gallu ymchwilio, dethol a chofnodi o amrywiaeth eang o wybodaeth ar artistiaid hanesyddol a chyfoes, gan ddadansoddi eu detholiad i greu amrywiaeth o ymatebion a gweithio'n annibynnol. Byddant yn arddangos barnau personol a sgiliau dadansoddi yn eu hastudiaethau o syniadau ac ymagweddau artistiaid. Byddant yn archwilio amrywiaeth eang o waith pobl eraill gan chwilio am ysbrydoliaeth ar gyfer cynhyrchu a datblygu eu gwaith eu hunain mewn ffordd greadigol a dychmygus. Bydd tystiolaeth yn dod drwy eu hastudiaethau gweledol ac yn eu dadansoddiad o ddetholiad dychmygus o enghreifftiau hanesyddol a chyfoes o waith pobl eraill, gan arddangos geirfa feirniadol wybodus. Bydd dysgwyr yn defnyddio iaith weledol yn fedrus wrth gofnodi o ddelweddau pobl eraill, mewn amrywiaeth o gyd-destunau ac yn gweithio'n annibynnol.

Lefel 1

Ar **Lefel 1** rhaid i'r dystiolaeth ddangos fod y dysgwr yn gallu casglu a chofnodi o amrediad gyfyngedig o wybodaeth ar eu dewis artistiaid, gan ddefnyddio nodiadau byr gyda delweddau gofnodi eu canfyddiadau. Efallai y bydd angen eu hannog i ymateb i gwestiynau yn ystod sioeau sleidiau a gallant wneud cyfraniadau cyfyngedig i drafodaethau wrth edrych ar fudiadau allweddol, unigolion a gwahaniaethau diwylliannol.

Bydd angen i athrawon ddefnyddio taflenni arsylwi i gofnodi cyfraniadau unigol yn ystod amser tiwtorial neu gyda grwpiau bach. Gallai athrawon hefyd wneud fideo o gyfweiliadau lle mae dysgwyr yn siarad am eu gwaith eu hunain a gwaith artistiaid a dylanwadau. Bydd taflenni cofnodi arsylwadau a datganiadau tystion yn gymorth ar y lefel hon i gofnodi tystiolaeth o'r gallu i wneud ymchwil i wybodaeth ac i gynnig sylwadau priodol ar eu dewis artistiaid. Bydd gwybodaeth a gesglir yn cael ei dewis yn bennaf o ddeunydd cyd-destunol gaiff ei ddarparu gan yr athro.

Efallai y bydd y defnydd o dermau'n gyfyngedig i ymadroddion a therminoleg syml. Gall gwaith ysgrifenedig dysgwyr fod yn rhestr o eiriau i gefnogi eu disgrifiadau llafar. Bydd eu dealltwriaeth o'r elfennau ffurfiol yn gyfyngedig i enwi ac adnabod geiriau priodol. Byddant yn arddangos defnydd sylfaenol o'r elfennau ffurfiol wrth gofnodi o waith pobl eraill ac yn dangos dealltwriaeth sylfaenol o sut i ddefnyddio syniadau, dyluniadau, technegau a phrosesau pobl eraill yn eu gwaith eu hunain. Wrth gyflwyno eu gwaith, bydd dysgwyr yn cofnodi gwaith dewis artistiaid, gan ei ddisgrifio mewn termau syml.

Awgrymiadau ar gyfer aseiniadau

Mae'r tabl isod yn dangos rhaglen o amlinelliadau aseiniadau posibl sy'n cwmpasu'r meini prawf asesu. Arweiniad yw hwn, ac awgrymir bod canolfannau naill ai'n ysgrifennu eu haseiniadau eu hunain neu'n addasu unrhyw aseiniadau y byddwn ni'n eu darparu i gwrdd ag anghenion ac adnoddau lleol.

Meini prawf sy'n cael eu cwmpasu	Aseiniad	Senario	Tystiolaeth asesu
1A.1, 1A.2, 1B.3, 2A.LI1, 2A.LI2, 2B.LI3, 2A.T1, 2A.T2, 2B.T3, 2A.Rh1, 2A.Rh2 2B.Rh3	Chwilio am yr Hunan	Mae artist/dylunydd yn cael comisiwn i archwilio'r cysyniad o hunaniaeth bersonol, amgylcheddol neu gorfforaethol ar gyfer arddangosfa o'r enw 'Chwilio am yr Hunan'. Mae'n cychwyn drwy fyfyrion ar waith y mae wedi'i gynhyrchu dros y flwyddyn ddiwethaf.	Bydd yn defnyddio datganiadau tyst a thafenni arsylwi er mwyn: <ul style="list-style-type: none"> • arsylwi a chofnodi gweithgaredd dysgwyr a'u cynnydd wrth weithio • recordio/cofnodi trafodaethau gyda grwpiau a'u gallu i gyfathrebu • arsylwi a recordio/cofnodi cyflwyniadau terfynol dysgwyr.
	Yn Dilyn Arddull...	Mae oriel yn gwahodd gwaith newydd a chyffrous gan amrywiaeth o grefftwyr. Maen nhw'n edrych am waith sy'n cyfeirio at artistiaid, crefftwyr neu ddylunwyr hanesyddol, yn cynnwys peintiadau, printiau a cherfluniau.	Adolygiad parhaus dysgwyr o gynnydd a hunan-werthuso, gyda datganiadau, nodiadau a llyfrau braslunio a thafenni gwaith yn dystiolaeth. Tystiolaeth o astudiaethau gweledol o bortffolio o waith cyfredol a gwaith terfynol.

Meini prawf sy'n cael eu cwmpasu	Aseiniad	Senario	Tystiolaeth asesu
1A.1, 1A.2, 1B.3, 2A.LI1, 2A.LI2, 2B.LI3, 2A.T1, 2A.T2, 2B.T3, 2A.Rh1, 2A.Rh2 2B.Rh3	Rhyfelwyr Trefol (<i>Urban Warriors</i>)	<p>Mae cwmni gemau'n datblygu dilyniant i un o'i gemau poblogaidd, yn seiliedig ar deithio drwy amser o'r gorffennol, y presennol i'r dyfodol.</p> <p>Bydd angen i'r dylunydd gyflwyno syniadau cysyniadol ar gyfer dyluniadau graffig, animeiddio, cymeriad neu lefel ar gyfer y gêm newydd, gan adlewyrchu gwaith y tîm dylunio blaenorol i sicrhau dilyniant rhwng gemau.</p>	<p>Cofnodion eraill, e.e.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● tystiolaeth o ddadansoddi cynnydd mewn llyfr braslunio ● anodiadau taflenni gwaith, nodiadau, ffeiliau a darnau o ysgrifennu estynedig ● arddangosfa, dangosiad, ffolder gwaith, llyfrau braslunio, ffeiliau nodiadau, sioe ddigidol, arddangosiad, arddangosiad gwefan, mewnrwyd ysgol/ coleg, blog personol, defnydd o wefannau rhwydweithio cymdeithasol.

